EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.4.2019
COM(2019) 164 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

EURESe tegevuse kohta ajavahemikus 2016. aasta jaanuarist 2018. aasta juunini

Esitatud vastavalt määruse (EL) 2016/589 artiklile 33

SISUKORD

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE 3

1. SISSEJUHATUS 4

1.1. Mis on EURES? 4

1.1.1. EURESe teenused tööotsijatele ja tööandjatele 5

1.1.2. Kaks sammast: EURESe tööalase liikuvuse portaal ja inimeste võrgustik 5

1.1.3. EURESe võrgustiku korraldus 6

1.2. 2016. aasta määrus 6

1.2.1. Miks oli vaja määrust reformida? 6

1.2.2. Reformi põhielemendid ja ajakava 7

2. EURESE VÕRGUSTIKU PEAMISED TEGEVUSVALDKONNAD AJAVAHEMIKUS 2016. AASTA JAANUARIST 2018. AASTA JUUNINI 7

2.1. Tegevus EURESe liikmesriikides 7

2.1.1. Üldised tugiteenused töötajatele ja tööandjatele 7

2.1.2. Spetsiifilised tugiteenused 9

2.1.3. Vahendid ja juhtimine 12

2.2. Euroopa Koordinatsiooniameti horisontaalne tugitegevus 14

2.2.1. Koordineerimine ja juhtimisalane tugi 14

2.2.2. EURESe portaali ja seonduvate IT-teenuste käitamine ja arendamine 15

2.2.3. Koolitus ja kutsealane areng 15

2.2.4. Kasutajatugi 15

2.2.5. Kontaktide loomine, parimate tavade vahetamine ja vastastikune õpe 16

2.2.6. Teabevahetus ja teavitustegevus 16

2.2.7. Geograafilise ja tööalase liikuvuse analüüs 17

2.2.8. Sobiva koostöö- ja vahendamisstruktuuri väljatöötamine õpipoisiõppe- ja praktikakohtade jaoks 17

2.2.9. Rahalised vahendid 17

3. MÄÄRUSE RAKENDAMINE LIIKMESRIIKIDES 18

3.1. Võrgustiku koosseis ja korralduslikud küsimused 18

3.1.1. Määruse nõuded 18

3.1.2. Rakendamine 18
3.1.3. Probleemid 19
3.2. Juhtimine ja suhtlemine EURESe võrgustikku mittekuuluvate organisatsioonidega 19
3.2.1. Määruse nõuded 19
3.2.2. Rakendamine 20
3.2.3. Probleemid 20
3.3. Võrgustiku laiendamine 20
3.3.1. Määruse nõuded 20
3.3.2. Rakendamine 20
3.3.3. Probleemid 21
3.4. Vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde vahetamine 21
3.4.1. Määruse nõuded 21
3.4.2. Rakendamine 21
3.4.3. Probleemid 22
3.5. Tugiteenused 22
3.5.1. Määruse nõuded 22
3.5.2. Rakendamine 22
3.5.3. Probleemid 23
3.6. Teabevahetus, programmitöö ja tulemuslikkuse mõõtmine 23
3.6.1. Määruse nõuded 23
3.6.2. Rakendamine 23
3.6.3. Probleemid 24
4. EUROOPA KOMISJONI POOLNE MÄÄRUSE RAKENDAMINE 24
4.1.1. Määruse nõuded 24
4.1.2. Rakendamine 25
4.1.3. Probleemid 25
5. JÄRELDUSED JA SOOVITUSED 26
5.1. Järeldused 26
5.2. Soovitused liikmesriikidele järgmiseks aruandeperioodiks 27
5.3. Meetmed, mille peab võtma Euroopa Komisjon 27
LISA. ASJAKOHASED JOONISED 29

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Käesolevas **tegevusaruandes** antakse ülevaade **EURESe võrgustiku** tegevusest **ajavahemikus 2016. aasta jaanuarist kuni 2018. aasta juunini ning kirjeldatakse EURESe määruse** (EL) 2016/589 **kohaldamise olukorda juulis 2018**, nagu on ette nähtud selle määruse artikliga 33. EURESe võrgustik koosneb tööturuteenuste pakkujatest ning muudest ELi, EMP liikmesriikide ja Šveitsi partnerorganisatsioonidest, kes on seadnud sihiks tugevdada omavahelist tööjõu liikuvust ja saavutada integreeritud Euroopa tööturg.

EURESe võrgustiku **põhifunktsioon** on kahetine. Tuhanded tööotsijad ja tööandjad üle kogu Euroopa saavad EURESe võrgustiku kaudu iga päev kasu **töölesuunamis- ja sobitamisteenustest**. Koolitatud EURESe töötajad pakuvad **tugiteenuseid ja** annavad **suuniseid** töötingimuste kohta teistes Euroopa riikides, et tööotsijatel ja tööandjatel oleks lihtsam valikuid teha.

EURESe tegevus, mille üle teostavad järelevalvet riiklikud koordinatsioonibürood, hõlmab sihipäraseid liikuvuskavu, mille eesmärk on tegeleda konkreetse tööjõu üle- või puudujäägiga. EURES abistab piiriüleste partnerluste ja muu piirialadel elluviidava tegevuse raames ka piirialade töötajaid ja tööandjaid.

Mis puudutab regulatiivset tasandit, siis 2016. aastal jõustunud **EURESe määruse rakendamine** on enamikus valdkondades lõpule viidud. Määratud on riiklikud koordinatsioonibürood, riiklikud tööturuasutused on nimetatud riiklike EURESe võrgustike liikmeks ning loodud on uute liikmete ja partnerite vastuvõtmise süsteemid. IT poolelt on töökohtade ja tööotsijate kokkusobitamise hõlbustamisel suur saavutus vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde läbipaistev vahetamine riiklike andmebaaside ja EURESe vahel. EURESe portaalis, mida haldab Euroopa Koordinatsiooniamet, on iga päev kokkusobitamise ootel 3 miljonit tööpakkumist ja üle 400 000 CV. Oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO) kasutuselevõtt aitab veelgi parandada töökohtade ja tööotsijate digitaalset sobitamist ning piiriülest töölesuunamist. Peale selle on uute jälgimis- ja tulemuslikkuse hindamise vahendite abil tugevdatud võrgustiku juhtimist.

Põhiülesanne EURESe võrgustikus on jätkuvalt seada sisse CVde ja vabu töökohti käsitleva teabe vahetamine kõikide liikmesriikidega. Uute liikmete ja partnerite, sealhulgas erasektorist pärit tööturu osapoolte vastuvõtt, mis võimaldab EURESe võrgustikku laiendada, oli aruandeperioodi lõpus just alanud. Koostoime loomine täiendavate algatustega, nagu Europass2 ja ühtne digivärav, ning koostöö sujuvamaks muutmine on samuti olulised küsimused, millega edasi tegeleda. EURESe liikuvuskavade ja piirüleste partnerluste parem lõimimine võrgustiku üldises strateegias, eelkõige EURESe liikmete ja partnerite vahelise süstemaatilisema teabevahetuse kaudu, suurendab võrgustiku mõju.

EURESe võrgustiku **tulevik** seisneb toimimises dünaamilise võrgustikuna, kus on rohkem osalejaid, tegevusi ja teenuseid ning parem teabevahetus, sealhulgas sotsiaalmeedias. Üleminek uuele andmevahetussüsteemile vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde vahetamiseks edeneb hästi, et süsteem saaks areneda korralikuks sobitamissüsteemiks ja töölesuunamisvahendiks. EURESe võrgustik tugineb tugevale koostööle riiklike tööturuasutuste ning teiste EURESe liikmete ja partnerite vahel, kes tulevad korrapäraselt kokku, et vahetada vastastikuse õppe üritustel parimaid tavasid. EURESe võrgustiku edasiseks integreerimiseks on väga oluline tugi, mida pakub Euroopa Koordinatsiooniamet, tehes kindlaks EURESe tegevuse koostoime ja kattumise muude Euroopa algatustega, andes suuniseid ja hõlbustades võrgustiku tegevust, eelkõige EURESe portaali kaudu.

Keskpikas perspektiivis vastutab EURESe koordineerimistegevuse eest Euroopa

Tööjõuamet (ELA), mille kohta tegi komisjon ettepaneku märtsis 2018 ning milles Euroopa Parlament ja nõukogu leppisid esialgu kokku veebruaris 2019. Selleks viiakse EURESe Euroopa Koordinatsiooniamet (ECO) ametlikult üle Euroopa Tööjõuametisse. ELA vastutusel tugevdab Euroopa Koordinatsiooniamet EURESi rolli õiglase liikuvuse tingimuste edendamisel. ECO jaoks luuakse terviklik tegevusstruktuur ELi tööjõu liikuvuse toetamiseks ja töös tugitakse eri valdkondade eksperditeadmistele, mis võivad anda ideid edasiste probleemide lahendamiseks või ideid uuenduslike poliitiliste lähenemisviiside ja vahendite kohta. Euroopa Koordinatsiooniamet omakorda aitab kaasa ameti toimimisele, kasutades selleks oma eksperditeadmisi, võrgustikku ja vahendeid.

1. SISSEJUHATUS

1.1. Mis on EURES?

EURES on **koostöövõrgustik**, mis hõlmab Euroopa Komisjoni ning võrgustiku liikmeid ja partnereid, nagu riiklikud tööturuasutused, kõikides ELi riikides ning Islandil, Liechtensteinis, Norras ja Šveitsis (edaspidi „EURESe liikmesriigid“). EURES on alates selle sisseseadmisest 1994. aastal aidanud inimestel kasu saada ühest Euroopa Liidu aluspõhimõttest: **töötajate vabast liikumisest**. EURES pakub kõikjal Euroopas mitmesugust ainulaadset teavet ja tööturuteenuseid tööotsijatele, kes on huvitatud töövõimalustest, ja tööandjatele, kes on huvitatud tööotsijate värbamisest[1].

2016. aastal jõustus **uus EURESe määrus (EL) 2016/589**, mille eesmärk on luua nii avaliku kui ka erasektori asutusi hõlmav suurem ja tugevam Euroopa tööturuasutuste võrgustik, et tõhustada tööturuga seotud teabe piiriülest vahetamist, toetamaks töölesuunamist kogu ELis/EMPs[2].

[1] Märkus: mõisteid „töötaja“ ja „töövõtja“ kasutatakse käesolevas aruandes sünonüümidena. Lisaks, „*Euroopa Kohus on leidnud, et ELi toimimise lepingu artiklis 45 sätestatud töötajate liikumisvabadus hõlmab ka töö otsimise eesmärgil liidusiseselt liikuvate liikmesriikide kodanike teatud õigusi. Seetõttu tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitada töötaja mõistet nii, et see hõlmab ka tööotsijaid, olenemata sellest, kas nad hetkel on töösuhtes*“ (määruse (EL) 2016/589 põhjendus 7).

[2] EURESe võrgustiku eesmärgid on sätestatud määruse (EL) 2016/589 artiklis 6.

1.1.1. EURESe teenused tööotsijatele ja tööandjatele

- Tööotsijate abistamine **töö leidmisel** ja tööandjate abistamine **kandidaatide leidmisel** kõikjal Euroopas;
- vabade töökohtade ja CVde **kokkusobitamine** EURESe tööalase liikuvuse portaalis;
- **teave**, **suunised** ja muud tööjõu liikuvusega seotud tugiteenused töötajatele ja tööandjatele;
- **värbamisjärgne abi**;
- juurdepääsu võimaldamine **elamis- ja töötingimustega** seotud teabele, näiteks teabele maksustamise, pensionite, tervisekindlustuse ja sotsiaalkindlustuse kohta EURESe liikmesriikides;
- spetsiifilised tugiteenused **piirialade** töötajatele ja tööandjatele;
- konkreetsete rühmade toetamine EURESega seotud **sihipäraste liikuvuskavade** raames;
- **noorte** inimeste **võimaluste** edendamine, muu hulgas platvormi **Drop'pin@EURES** kaudu;
- dünaamiliste värbamisürituste toetamine **veebipõhiste Euroopa tööhõivepäevade** platvormi kaudu.

1.1.2. Kaks sammast: EURESe tööalase liikuvuse portaal ja inimeste võrgustik

EURES on oluline osa tööturu tugistruktuurist, mille EL on viimastel kümnenditel välja töötanud, et parandada oma tulemuslikkust sotsiaal- ja majandusvaldkonnas. Võrgustikus keskendutakse **sobitamise** ja **töölesuunamisega seotud teabe** ja **suuniste** andmisele neile, kes on huvitatud töötamisest teistes EURESe liikmesriikides, ning tööandjatele, kes on huvitatud töötajate värbamisest teistest EURESe liikmesriikidest. Võrgustiku teenuseid pakutakse kahe peamise teineteist täiendava kanali kaudu: EURESe portaal ja EURESe töötajate võrgustik, mis hõlmab kogu Euroopat.

1.1.2.1. EURESe tööalase liikuvuse portaal

EURES on püsivalt portaali europa.eu viie kõige enam külastatava veebisaidi seas. Ainuüksi 2017. aastal külastati EURESe veebisaiti 14 880 000 korral ja vaadati 48 350 000 korral. EURESe tööalase liikuvuse portaalis on iga päev kättesaadav umbes **3 miljonit töökohta** ja peaaegu **400 000 tööotsijate CVd**[3]. Need arvud on aruandeperioodil kõikides kategooriates pidevalt suurenenud. Ajavahemikus 2017. aasta juunist 2018. aasta juunini on EURESe portaalis registreerunute arv kasvanud tööandjate puhul 30 % ja tööotsijate puhul 20 %.

EURESe portaalis pakutakse tööotsijatele ja tööandjatele, kes end töö või kandidaadi leidmiseks registreerivad, **tasuta iseteenindusvahendit**. Nii tööandjad kui ka tööotsijad võivad luua konto, mis võimaldab neil kasutada portaalis otsingu- ja sobitamisfunktsiooni, seadistada ja salvestada otsinguprofiile ning saada e-posti teel teavitusi.

[3] EURESe portaal, kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/eures/public/et/homepage.

1.1.2.2. EURESe inimeste võrgustik

Võrgustiku kaudu, kuhu kuulub enam kui **1 000 EURESe töötajat**[4] **32st EURESe liikmesriigist**, pakutakse karjääri- ja värbamisalast kohandatud nõustamist, tuge töö otsimisel ja töötajate palkamisel ning teavet asjakohaste eeskirjade kohta, nagu sotsiaalkindlustus ja maksukorraldus teistes EURESe liikmesriikides, samuti värbamisjärgset abi, näiteks keelekursusi.

1.1.3. EURESe võrgustiku korraldus

Iga EURESe liikmesriik määrab **riikliku koordinatsioonibüroo**, mis on üldjuhul seotud kas riikliku tööturuasutuse või tööministeeriumiga. Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi juures tegutseb **Euroopa Koordinatsiooniamet**, mis pakub riiklikele koordinatsioonibüroodele horisontaalset tuge. Riiklikud koordinatsioonibürood ja Euroopa Koordinatsiooniamet üheskoos moodustavad EURESe võrgustiku **Euroopa koordinatsioonirühma**.

EURESe liikmed ja partnerid on organisatsioonid, kes viivad EURESe võrgustikus ellu eri tegevusi. EURESe võrgustikus peavad liikmed täitma kõiki järgmiseid ülesandeid, samal ajal kui partnerid peavad täitma vähemalt üht neist:

- panustamine vabade töökohtade kogumisse, edastades andmeid EURESe portaali ja IT-platvormile;
- panustamine tööotsijate profiilide kogumisse, edastades andmeid EURESe portaali ja IT-platvormile;
- tugiteenuste osutamine otse tööotsijatele ja tööandjatele.

1.2. 2016. aasta määrus

1.2.1. Miks oli vaja määrust reformida?

Pärast komisjoni algset otsust, millega loodi EURES,[5] on võrgustikku kogu aeg reformitud, et viia see vastavusse pidevalt muutuva tööturuga. Uue EURESe määrusega (2016/589) on rajatud alus **võrgustiku tugevdamiseks**, suurendades vabade töökohtade ligipääsetavust, luues tingimused CVde vahetamiseks liikmes- ja partnerorganisatsioonide ning EURESe portaali vahel ning pakkudes piiriüleseid võimalusi otsivatele tööotsijatele ja tööandjatele paremat tuge.

Uue määruse eesmärk on **edendada** EURESe portaalis reklaamitavate töökohtade arvu suurendamise kaudu **läbipaistvust**, parandada vabade töökohtade ja CVde **kokkusobitamist veebis,** tagada tööotsijatele ja tööandjatele **teenuste kokkulepitud miinimumpakett** ning laiendada **digitaalsete tööturuteenuste valikut** EURESe portaalis.

[4] Käesolevas aruandes hõlmab mõiste „EURESe töötajad“ isikuid, kes osalevad otseselt või kaudselt EURESe võrgustiku teenuste pakkumises ja muus tegevuses kooskõlas määrusega (EL) 2016/589 ja selle rakendusmeetmetega.

[5] Komisjoni 22. oktoobri 1993. aasta otsus 93/569/EMÜ nõukogu määruse (EMÜ) nr 1612/68 (töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires) rakendamise kohta, eelkõige seoses EURESega (Euroopa tööturuasutuste võrgustik).

1.2.2. Reformi põhielemendid ja ajakava

Uut määrust, mis jõustus 12. mail 2016, toetavad kuus rakendusotsust,[6] mis tagavad määruse ühetaolise rakendamise liikmesriikides. Esimesed määruse rakendamisel astutud sammud olid riiklike koordinatsioonibüroode ja riiklike tööturuasutuste määramine EURESe liikmeks ning Euroopa koordinatsioonirühma loomine 2016. aastal.

Määrusega nähti ette, et EURESe liikmesriigid peavad 13. maiks 2018 kasutusele võtma **ühtse vahetussüsteemi**, mis võimaldab **jagada kõiki tööpakkumisi**[7] – sealhulgas õpipoisiõppe- ja praktikakohtade pakkumisi –, mille riiklikud tööturuasutused ja teised EURESe liikmesorganisatsioonid on teinud EURESe portaalis kättesaadavaks, ning samuti **CVsid**, tingimusel et tööotsijad on nõustunud oma isikuandmete edastamisega. Sama tähtaega kohaldati selliste **vastuvõtusüsteemide** sisseseadmisele EURESe liikmesriikides, mis võimaldavad organisatsioonidel, näiteks erasektori tööturuasutustel või kolmanda sektori organisatsioonidel, liituda EURESe võrgustikuga liikme või partnerina. Lõpetuseks nõutakse määruses, et 2018. ja 2020. aastal koostataks **võrgustiku tegevust käsitlev auranne** ning 2021. aastal esitataks järelhindamise aruanne.

2. EURESE VÕRGUSTIKU PEAMISED TEGEVUSVALDKONNAD AJAVAHEMIKUS 2016. AASTA JAANUARIST 2018. AASTA JUUNINI

2.1. Tegevus EURESe liikmesriikides

2.1.1. Üldised tugiteenused töötajatele ja tööandjatele

2.1.1.1. Sobitamine ja töölesuunamine

Kõik EURESe liikmesriigid annavad tööotsijatele ja tööandjatele teavet ja pakuvad tuge seoses tööjõu liikuvusega Euroopas ning korraldavad värbamisüritusi üha suuremas EURESe büroode vahelises koostöös.

---

[6] Komisjoni 11. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1255, milles käsitletakse riiklike süsteemide ja menetluste kirjeldamise vormi organisatsioonide EURESe liikmeteks ja partneriteks vastuvõtmiseks.
Komisjoni 11. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1256, milles käsitletakse EURESe võrgustiku riiklike tööprogrammide kohta liidu tasandil teabe vahetamise vorme ja menetlusi.
Komisjoni 11. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1257, milles käsitletakse EURESe portaalis vabade töökohtade ning töökohataotluste ja CVde omavahelist sobitamist võimaldava ühtse süsteemi jaoks vajalikke tehnilisi standardeid ja vorminguid.
Komisjoni 2. veebruari 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/170 ühiste üksikasjalike spetsifikatsioonide kohta andmete kogumiseks ja analüüsimiseks, et jälgida ja hinnata EURESe võrgustiku toimimist.
Komisjoni 18. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1020, millega võetakse vastu ja ajakohastatakse oskuste, kompetentside ja ametite Euroopa klassifikaatori loetelu automaatseks sobitamiseks EURESe ühise IT-platvormi kaudu.
Komisjoni 18. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1021, millega võetakse vastu tehnilised standardid ja vormingud, mis on vajalikud automaatse sobitamise toimimiseks Euroopa klassifikaatoril põhineva ühise IT-platvormi kaudu, ning riiklike süsteemide ja Euroopa klassifikaatori koostalitlusvõime tagamiseks.

[7] Liikmesriigid võivad välja jätta tööpakkumised, „*mis tulenevalt oma olemusest või siseriiklikest eeskirjadest on avatud ainult konkreetse riigi kodanikele*“, „*mis on seotud õpipoisiõppe ja praktika kategooriatega, mis on peamiselt haridusliku sisuga ja moodustavad osa riiklikust haridussüsteemist või mida osana liikmesriigi aktiivsetest tööturumeetmetest rahastatakse avaliku sektori vahenditest*“ ning „*muud vabad töökohad, mis on osa liikmesriigi aktiivsetest tööturumeetmetest*“, nagu on sätestatud määruse (EL) 2016/589 artiklis 17.

EURESe töötajad pakuvad tööotsijatele abi CVde ja töökohataotluste koostamisel ning aitavad tööandjatel sõnastada töökohaga seotud nõudmisi ja teateid vabade töökohtade kohta. Selle teenuse pakkumisel suhtlesid EURESe nõustajad üle kogu võrgustiku 2017. aastal 696 514 tööotsijaga ja 111 636 tööandjaga[8]. EURESe töötajatele laekunud teabe kohaselt oli 2016. aastal nende tegevuse tulemuseks umbes 30 000 töölesuunamist kogu EURESe võrgustikus[9]. Tänu andmete kogumist käsitlevale sättele EURESe määruses (artikkel 32) on tulevikus võimalik täpsem aruandlus.

Tööandjate ja tööotsijate kokkuviimiseks ning piiriülese värbamise hõlbustamiseks korraldatakse kontaktide loomise üritusi. **Sihtriikidest pärit EURESe töötajaid** kutsutakse üldjuhul üles esitama tööpakkumisi ning teavet elamis- ja töötingimuste kohta. Tööandjatele mõeldud täiendava tugiteenusena võivad EURESe töötajad **CVd eelnevalt läbi vaadata**, et valida välja asjakohaste oskustega kandidaadid, keda kutsuda näiteks tööalaste kontaktide loomise üritusel vestlusele.

Üks spetsiaalne algatus kontaktide loomise ürituste korraldamiseks on **Euroopa tööhõivepäevad**, mis toovad kokku tööandjad ja tööotsijad mitmest EURESe liikmesriigist nii **veebis kui ka kohapeal**. 2017. aastal korraldatud 24 üritusel osales 17 riiki peaaegu 21 500 tööotsijaga ja enam kui 1 100 ettevõtjaga, kes pakkusid tublisti rohkem kui 10 000 töökohta. 2018. aasta esimeses pooles toimus 16 sellist üritust.

Erilist tähelepanu pööratakse **EURESe tegevuse sidumisele tööturu vajadustega**, et käsitleda kõige tähtsamaid valdkondlikke ja oskustega seotud vajadusi. Et kaotada ELi/EMP tööturu integreerimise kontekstis liikuvust pärssivad tõkked, **keskendutakse** mõnel EURESe värbamisüritusel **konkreetsete sektorite** vajadustele ja võimalustele, eriti kui potentsiaalses vastuvõtvas riigis on tunnistatud tööjõu puudujääki ja mõnes teises töötajate ülejääki. Sektorid, kus sobitamis- ja töölesuunamisvajadustega riike on kõige rohkem, on turism- ja majutus[10] – mõlemad on valdkonnad, kus on eriti tähtis võõrkeelteoskus. EURESe kaudu toimub palju sobitamist ka transpordi, tervishoiu, ehituse, inseneeria ja IKT valdkonnas ning hooajatöötajate leidmiseks põllumajanduses.

2.1.1.2. Teave ja suunised

Asjakohane tööturuga seotud teave on kättesaadav EURESe portaali kaudu, mida EURESe liikmesriigid korrapäraselt **ajakohastavad** 26 keeles **üldise teabega** oma tööturgude ning elamis- ja töötingimuste kohta. Peale selle on vähemalt 14 riigil ka **riiklik EURESe veebisait**, kust tööotsijad ja tööandjad leiavad otsitava tööjõu liikuvusega seotud teabe, millest osa on tõlgitud mitmesse keelde.

EURESe võrgustiku kaudu tööotsijatele ja tööandjatele antav teave ja suunised hõlmavad näiteks sihtriigi tervishoiu-, haldus- või maksukorraldust käsitlevaid teabelehti ja digitaalseid lahendusi riiklikel EURESe veebisaitidel. Lisaks korraldavad riiklikud koordinatsioonibürood **õpikodasid**, näiteks selleks, et õpetada tööotsijatele, kuidas esitada konkreetsete riikide tööandjatele oma CV. Tugi, mida EURESe nõustajad pakuvad tööandjatele, on tavaliselt seotud vabade töökohtade kirjelduste koostamisega, et

[8] Andmed EURESe 2017. aasta ühtse turu tulemustabelist: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/_docs/2018/eures/2018-scoreboard-eures_en.pdf.

[9] Kuni 2017. aastani teatasid EURESe töötajad töölesuunamiste arvu vabatahtlikkuse alusel (umbes 50–60 % kogu aruandlusest), pealegi ei teavita tööotsijad ja tööandjad EURESe nõustajaid töölesuunamisest süstemaatiliselt.

[10] EURESe programmitöö tsükkel, 2016. ja 2017. aasta riiklike tegevusaruannete hindamine.

meelitada ligi asjakohaste oskustega töötajaid välismaalt.

2.1.2. Spetsiifilised tugiteenused

2.1.2.1. Tugiteenused piirialadel

Uue EURESe määruse alusel annavad EURESe liikmed ja partnerid, kes osalevad piiriülestes partnerlustes või muudes koostöö- ja teenustestruktuurides (sh koos EURESe võrgustikku mittekuuluvate organisatsioonidega), teavet ning pakuvad töölesuunamis- ja värbamisteenuseid, mida on kohandatud lähtuvalt piirialade töötajate ja tööandjate konkreetsetest vajadustest ja olukorrast[11].

Piiriülese partnerluse jaoks võib taotleda Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi iga-aastaste projektikonkursside raames rahalist toetust[12]. Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi toetust saab ka uue piiriülese partnerluse loomiseks või uute innovaatiliste meetmete rakendamiseks. 2016. aastal toetati aasta varem kõnealuse programmi raames määratud toetusega **12 piiriülest partnerlust**. 2017. ja 2018. aastal pakuti kõnealusest programmist aasta varem määratud toetuse abil piirialadel tugiteenuseid ja töölesuunamisteenuseid **9 piiriülese partnerluse** raames.

Piirialadel pakutavad EURESe tugiteenused hõlmavad mitmekeelseid teabeteenuseid ja tööpakkumisi. Neid teenuseid osutatakse füüsiliste ja üha enam ka virtuaalsete **ühtsete kontaktpunktide** kaudu. Pakutav teave on seotud selliste küsimustega nagu sotsiaalkindlustuse koordineerimine, igapäevased töölkäimisega seotud sõidud, kvalifikatsioonide tunnustamine ja maksustamine. Töölesuunamis- ja värbamistegevuse tulemus on see, et 2016. ja 2017. aastal leidis pärast kokkupuutumist EURESega seotud teenustega piiriülese töö peaaegu 4 400 tööotsijat[13].

2.1.2.2. Värbamisjärgne abi

Värbamisjärgse abi eesmärk on tagada **liikuvate töötajate võimalikult hea kohanemine** oma uuel töökohal. Kui enamik EURESe liikmesriike keskendub töötajate ja tööandjate teavitamisele enne töölepingu allkirjastamist, siis mitu riiki on korraldanud ka värbamisjärgse tegevuse. Näiteks Itaalia EURESe võrgustikus on kasutusel **andmebaas**, mille abil **jälgitakse**, et töölesuunamisel peetaks igati kinni kohaldatavatest tööstandarditest. 2016. aastal vaadati läbi peaaegu 7 000 taotlust, milles töötajad palusid hinnata oma juhtumit[14].

2.1.2.3. Noortele pakutav tugi – õpipoisiõppe- ja praktikakohad

Mitmesugustes EURESe võrgustikus väljatöötatud tegevustes ja programmides

[11] Nagu on sätestatud määruse (EL) 2016/589 artikli 3 punktis 7.

[12] Andmed ja järelevalveuuringud on kättesaadavad vaid nende piiriüleste partnerluste kohta, mille jaoks eraldatakse vahendeid Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi EURESe tegevussuuna raames. ELi 2014. eelarveaastal olid vahendite taotlemised edukad 11 piiriülest partnerlust (konkursikutse VP/2014/011), 2015. eelarveaastal 12 piiriülest partnerlust (VP/2015/008), 2016. eelarveaastal 10 piiriülest partnerlust (VP/2016/005) ja 2017. eelarveaastal 9 piiriülest partnerlust (VP/2017/006).

[13] Euroopa Komisjoni esimene järelevalveuuring (2016) ja teine järelevalveuuring (2017) EURESe piiriüleste partnerluste kohta.

[14] Itaalia 2016. aasta riiklik tegevusaruanne.

keskendutakse **noortele**. Euroopa Ülemkogu kutsus oma 2012. aasta juuni järeldustes[15] liikmesriike ja komisjoni üles EURESe portaali edasi arendama ning uurima võimalust hõlmata sellega õpipoisiõppe- ja praktikakohad. Seetõttu hõlmab uus EURESe määrus nüüd ka õpipoisiõppe- ja praktikakohti, tingimusel et edukad taotlejad on töösuhtes. EURESe portaalis vabade töökohtadega seotud teabe vahetamisel juba pakutakse selliseid kohti: aruandeperioodi lõpus oli pakkumisel 6 567 õpipoisiõppekohta ja 1 859 praktikakohta[16].

Peale selle saavad ettevõtjad ja organisatsioonid tutvustada võimalusi, mida neil on pakkuda, noortele otse, kasutades iseteenindusvahendit EURESe portaali platvormil **Drop'pin@EURES**. Praegu on portaalis 2 092 pakkumist 501 ettevõtjalt 32 tegevusvaldkonnas alates inseneeriast kuni isiklike oskuste arendamiseni[17]. Euroopa Koordinatsiooniamet püüab veelgi hõlbustada õpipoisiõppe- ja praktikakohtade pakkumiste kogumist ja esitamist portaalis. Spetsiaalsete spetsifikatsioonide väljatöötamise korral oleks sidusrühmadel lihtsam esile tõsta enda pakkumisi ja otsida teiste omi. Seda uut funktsiooni hakatakse rakendama eelduste kohaselt 2019. aastal.

2.1.2.4. EURESega seotud sihipärased liikuvuskavad

EURESe eesmärk on ka jõuda **konkreetsete tööotsijate rühmadeni** ja aidata täita **vabu töökohti konkreetsetes sektorites**. Seega võib EURESe tegevus täiendada **sihipäraseid liikuvuskavu**, mida EL rahastab **Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmist** ning mille raames püütakse katsetada uuenduslikke piiriülese tööalase liikuvuse toetamise viise või tegeleda konkreetsete sihtrühmade vajadustega, samuti võib EURESe tegevuse lõimida nendesse kavadesse.

Algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht" raames toetatakse kuni 35aastaseid noori töö, praktikakoha või õpipoisiõppekoha otsingutel kogu Euroopas ning tööandjaid, kes otsivad EURESe liikmesriikides asjakohaste oskustega noori. 2016. aastast kuni 2018. aasta keskpaigani on selle algatuse projekte ellu viinud **neli riiki** (Itaalia, Prantsusmaa, Rootsi ja Saksamaa). Aruannetest on näha esiteks see, et tüüpiline tööleidja on 23–26aastane ja tal on lõpetatud kõrgharidus või ta alles omandab haridust, ning teiseks see, et üle poole (52 %) tööleidjatest olid töölesuunamise ajal töötud. Enam kui 80 % neist, kes leidsid kava kaudu töö mõnes teises riigis, oli juba töötanud oma elukohariigis ja vaid 28 % neist oli töötanud välismaal. Tööandjateks on nii suured ettevõtted kui ka VKEd.

Kõige olulisemad **lähteriigid** asjaomasel ajavahemikul olid Itaalia, Iirimaa, Prantsusmaa ja Hispaania. Peamised **vastuvõtvad riigid ja sektorid** olid Saksamaa tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandesektoris, Ühendkuningriik haridussektoris ning Prantsusmaa IKT-sektoris[18]. Ehkki **töölesuunamisi oli üle 3 000**, saavutati 2016. aastal ja 2017. aasta esimeses pooles eri programmide puhul vaid 15–26 % algsetest

[15] Euroopa Ülemkogu 28.–29. juuni 2012. aasta järeldused, kättesaadavad aadressil: http://europa.eu/rapid/press-release_DOC-12-8_en.htm.

[16] 23. augustil 2018 EURESe portaalist saadud andmed.

[17] Sama.

[18] 2018. aasta juulis avaldatud Euroopa Komisjoni 5. eduaruanne algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht" sihipäraste liikuvuskavade rakendamise kohta 2017. aasta juulist detsembrini.

töölesuunamiseesmärkidest[19]. Seevastu ainuüksi 2017. aasta teises pooles oli tööle, praktikale või õpipoisiõppesse suunamisi peaaegu 1 200,[20] mis osutab kava aktiivsemale kasutuselevõtule. Enamik kavas osalenud noori võeti tööle tavalise töölepingu alusel ja vaid väike arv neist sai endale õpipoisiõppe- või praktikakoha.

„Reactivate“ on ELi-sisese tööalase liikuvuse kava 35aastastele ja vanematele töötajatele, kellel on oma elukohariigis raskusi töö või koolitusvõimaluse leidmisel ja kes soovivad suunduda mõnda teise riiki. Nii nagu algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht“ puhul, võivad tööotsijad taotleda seda kava rakendavate tööturuasutuste kaudu eri vormis rahalist toetust. Praegu on kava projektide elluviimisel võtnud juhtrolli tööturuasutused neljas riigis – **Itaalia, Poola, Prantsusmaa** ja **Rootsi** –, kellel on partnerid **13 riigis**. Hoolimata esialgu aeglasest kasutuselevõtust on kaval pikaajaline potentsiaal, võttes arvesse seda, et mõnes teises liikmesriigis kui oma sünniriigis töötavate vanemate ELi töötajate määr sarnaneb oma sünniriigis töötavate sama vanade töötajate määraga[21].

Euroopa solidaarsuskorpusel on samuti tööjõu liikuvuse alane mõõde, mille eesmärk on luua noortele võimalusi arendada oma oskusi ja suurendada oma väljavaateid tööturul, töötades või läbides praktika välismaal. Selle algatuse raames viiakse praegu ellu kaht projekti: Prantsusmaa juhitav konsortsium on seadnud sihiks 1 000 tööle ja praktikale suunamist ning Itaalia juhitav konsortsium 400 töölesuunamist 2018. aasta septembriks.

Allpool esitatud tabelis on antud ülevaade sihipärastest liikuvuskavadest, nimetades nende rahastamisallikad ja sihtrühmad ning riigid, kes neis kavades aktiivselt osalevad.

[19] 2017. aasta detsembris avaldatud Euroopa Komisjoni 4. eduaruanne algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht“ sihipäraste liikuvuskavade rakendamise kohta 2017. aasta jaanuarist juunini.

[20] 2018. aasta juulis avaldatud Euroopa Komisjoni 5. eduaruanne algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht“ sihipäraste liikuvuskavade rakendamise kohta 2017. aasta juulist detsembrini.

[21] 2018. aasta veebruaris koostatud Euroopa Komisjoni eduaruanne kava *Reactivate* rakendamise kohta (kavand).

Liikuvuskava	Sihtrühm	Juhtivad tööturuasutused
Piiriülesed partnerlused	Piirialade tööotsijad ja tööandjad	AT, BE, CH, CZ, DE, DK, ES, FR, HR, IT, IE, PT, FR, HU, LU, NL, PL, SE, SI, SK, UK
Algatus „Sinu esimene EURESe töökoht“	18–35aastased tööotsijad / oskusi vajavad ettevõtjad	Juhtivad tööturuasutused: DE, FR, IT, SE Partnerid: BG, HR, CY, PT, RO, SI, ES, DK, FI, IE, LU, NO[22]
Euroopa solidaarsuskorpus	18–30aastased noored	Juhtivad tööturuasutused: FR, IT
Reactivate	35aastased või vanemad tööotsijad / kvalifitseeritud tööjõudu vajavad tööandjad	Juhtivad tööturuasutused: IT, FR, SE, PL Partnerid: DE, EL, ES, NL, IT, FI, IE, LU, PT, RO, SI, BE, CY

2.1.3. Vahendid ja juhtimine

2.1.3.1. Inimressursid

EURESe töötajad[23] töötavad riiklikes või piirkondlikes tööturuasutustes või muudes EURESe liikmes- või partnerorganisatsioonides. Nad annavad tööotsijatele ja tööandjatele spetsiaalseid nõuandeid ja suuniseid ning pakuvad neile konkreetset abi. EURESe töötajate koguarvu jagunemine riikide vahel – alates 178 nõustajast Saksamaal, 92 nõustajast Hispaanias ja 55 nõustajast Poolas 20 nõustajani Bulgaarias, 15 nõustajani Madalmaades, 7 nõustajani Küprosel ja 3 nõustajani Eestis – **kajastab** üldjoontes **riikide tööturu suurust**[24].

2.1.3.2. Rahalised vahendid

Võrgustiku rahalised vahendid on riigiti väga erinevad. Lõviosa riiklikust rahastusest moodustavad personalikulud. Paraku on keeruline kindlaks teha täpseid summasid, sest EURESe teenused on peamiselt olnud osa riiklike tööturuasutuste pakutavatest teenustest. Riiklikku rahastust värbamis-, nõustamis- ja juhendamisteenuste pakkumisel riigi ja piiriülesel tasandil täiendab enamikul juhtudel **Euroopa Sotsiaalfond (ESF)**. Komisjonil ei ole teavet summade kohta, mis on eraldatud ESFist EURESe tegevuse jaoks programmitöö perioodiks 2014–2020. Kuna fondi puhul rakendatakse jagatud eelarve täitmise põhimõtet, on teave ELi tasandil kättesaadav vaid selle kohta, milles on kokku lepitud ESFi määruses[25] ja eriti rakendusmääruses (EL) nr 215/2014, milles on

[22] 2. augustil 2018 EURESe portaalist https://ec.europa.eu/eures/public/et/your-first-eures-job-emp saadud teave.

[23] EURESe võrgustikus kasutatakse endiselt sageli mõistet „EURESe nõustaja“, kuigi pärast seda, kui jõustus määrus (EL) 2016/589, milles osutatakse EURESe inimressurssidele üksnes kui EURESe töötajatele, ei ole see enam ametlikult tunnustatud mõiste.

[24] Üksikasjalikumat teavet leiab lisast jooniselt 2 – EURESe nõustajate ja sarnaste töötajate arv ELi tasandil 2017. aastal.

[25] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1304/2013 (mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1081/2006) põhjendus 5 ja artikli 3 punkti a alapunkt i.

sätestatud sekkumiskategooriad.

Euroopa Koordinatsiooniameti korraldatavat horisontaalset tegevust rahastatakse Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi[26] EURESe tegevussuuna raames, millest kaetakse ka osa EURESe teenuste osutajate tegevuskuludest Norras ja Islandil. Sellest programmist rahastatakse ka spetsiifilisi teenuseid, nagu sihipäraste liikuvuskavade raames pakutav kohandatud abi. Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmist aruandeperioodil EURESele eraldatud rahaliste vahendite jaotus on esitatud allpool punktis 2.2.9.

2.1.3.3. IT-taristu

Kõik liikmesriigid on kohandanud või kohandavad praegu oma IT-taristut, et võimaldada laiemat vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde edastamist EURESe portaali 2016. aasta määruse rakendamise raames.

Lisaks on paljud neist käivitanud riiklikud algatused, mille eesmärk on parandada veebiteenuste pakkumist. Näiteks mõni riiklik koordinatsioonibüroo on asunud rakendama EURESe teenuste pakkumisel põhimõtet **„digitaalsus normiks“** (Ühendkuningriik) ning mõni on hakanud kasutama kandidaatide ligimeelitamisel, värbamisel ja sobitamisel rohkem tehnoloogiat, pakkudes EURESe riiklikul kodulehel töö otsimise alaseid **e-õppetunde** (Taani). Väljatöötamisel on **EURESe rakendus** (EURES Scheldemond), mis võimaldab tööandjatel leida Belgias ja Madalmaades hõlpsamini piiriüleseid töötajaid[27]. Teenuste pakkumisel rakendatavate uuenduslike lähenemisviiside näited on ka **noortele mõeldud veebisaidi** loomine Belgias,[28] tihe **koostöö algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht“ IT-osaga** Küprosel, EURESe menetlusi käsitleva **veebipõhise kontrollnimekirja** sisseseadmine riiklikele tööturuasutustele Horvaatias ning 38 veebipõhise teenuse kasutuselevõtt Prantsusmaal ja veebiseminarid kui kulutõhus viis, kuidas anda reaalajas teavet ilma geograafiliste piiranguteta.

2.1.3.4. Juhtimine ja sidusrühmade koostöö

Märkimisväärne osa riiklike koordinatsioonibüroode tegevusest toimub koostöös **kõikvõimalike kohaliku, piirkonna, riigi ja piiriülese tasandi sidusrühmadega**. Nende hulka kuuluvad sotsiaalpartnerid, muud Euroopa võrgustikud, karjäärinõustamisteenuste pakkujad, kaubanduskojad ning sotsiaalkindlustuse ja maksustamise eest vastutavad asutused. Võib märgata, et mida tihedam on koostöö kohapealsete osalejatega, seda tulemuslikum on ühiselt korraldatud tegevus, kuna sellega õnnestub edukalt kokku viia suurem arv tööotsijaid ja tööandjaid.

2.1.3.5. Teavitustegevus EURESe liikmesriikides

Üht osa EURESe teabevahetuseks ette nähtud eelarvest kasutatakse selleks, et **toetada EURESe liikmesriikide teavitustegevust**, sealhulgas rahastada EURESe visuaalse

[26] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1296/2013 (millega luuakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI) ning muudetakse otsust nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“) artikli 20 punkt b.

[27] https://www.pzc.nl/zeeuws-vlaanderen/grensarbeiders-sneller-te-vinden-via-app~ae498da1/.

[28] https://jeunes.leforem.be/.

identiteedi edendamist, nõustamist sotsiaalmeediaga seotud küsimustes või videote tootmist ja ürituste korraldamist. Teadlikkuse suurendamisel ja teavitustegevuses on sihikule võetud eri sihtrühmad üle kogu EURESe võrgustiku. Mõni riiklik koordinatsioonibüroo korraldab üldiseid teavituskampaaniaid (Eesti), mõni pöörab tähelepanu konkreetsetele sektoritel (Iirimaa), mõni aga keskendub noortele (Madalmaad). Riiklike tööturuasutuste veebisaitide kõrval kasutatakse EURESe tegevuse reklaamimiseks üha enam **sotsiaalmeediat ja suunatud kampaaniaid**, näiteks Belgias, Eestis, Hispaanias, Küprosel, Norras ja Rootsis. EURESe liikmete sotsiaalmeediakontodel on ligikaudu 120 000 jälgijat[29].

Teabematerjalid tööandjatele ja tööotsijatele on spetsiaalselt välja töötatud, suunatud ja kättesaadavad eri keeltes. 2017. aastal küsiti EURESe võrgustikus umbes 330 000 eksemplari EURESega seotud materjale ning võrgustikuväline EURESe uudiskiri jõudis peaaegu 700 000 tellijani. Uuenduslik teavitustegevus hõlmab piirkondliku piiriülese partnerluse raames korraldatavat **teabepäeva rongis**, mis sõidab Madalmaade ja Saksamaa vahel, piiriülese liikuvuse propageerimist vabaõhu muusikafestivalil ning EURESe teemalist **iganädalast raadiosaadet** ja tööjõu liikuvuse teemalist telesaadet Itaalias.

2.1.3.6. Tegevuse jälgimine ja hindamine

Uue EURESe määrusega on ette nähtud, et EURESe võrgustiku tegevuse suhtes rakendatakse tulemustele orienteeritud lähenemisviisi. Peamine iga-aastase tegevuse jälgimise vahend on olnud aruandeperioodil **programmitöö tsükkel**. Selles raamistikus on iga riiklik koordinatsioonibüroo andnud oma riiklikus tegevusaruandes aru oma riikliku EURESe võrgustiku väljunditest ja tulemustest, võrreldes neid riiklikus tööprogrammis (varem „tegevuskava“) kindlaks määratud eesmärkidega. Peale selle antakse **EURESe nõustajate igakuistes aruannetes** ülevaade tööotsijatele ja tööandjatele pakutavatest EURESe teenustest ning EURESe **tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi** abil hinnatakse järjekindlalt EURESe võrgustiku tulemusi ja tegevust. Alates 2018. aastast kasutatakse seda selleks, et jälgida kokkulepitud näitajate kogumi abil EURESe tegevuse kavandamist[30].

2.2. Euroopa Koordinatsiooniameti horisontaalne tugitegevus

2.2.1. Koordineerimine ja juhtimisalane tugi

Euroopa Koordinatsiooniamet korraldab Euroopa koordinatsioonirühma tööd. Koordinatsiooniamet juhib rühma **koosolekuid**, mis kutsutakse korrapäraselt kokku, et tutvustada ja arutada hiljutisi arengusuundi ja uudiseid kogu võrgustikus ning jagada parimaid tavasid ja teavet määruse rakendamise olukorra ja IT-süsteemide koostalitluse kohta. Samuti jälgib ja hõlbustab koordinatsiooniamet erinevaid programmitöö tsükli etappe ning koordineerib riiklike koordinatsioonibüroode kavandamise, märkuste esitamise ja aruandlusega seotud ülesannete täitmist.

[29] Et saada parem pilt riiklikest EURESe sotsiaalmeediakanalitest ja nende ulatusest, koostab Euroopa Koordinatsiooniamet igal aastal sotsiaalmeediakanalite ülevaate.

[30] Komisjoni 2. veebruari 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/170 ühiste üksikasjalike spetsifikatsioonide kohta andmete kogumiseks ja analüüsimiseks, et jälgida ja hinnata EURESe võrgustiku toimimist.

2.2.2. EURESe portaali ja seonduvate IT-teenuste käitamine ja arendamine

Euroopa Koordinatsiooniamet käitab EURESe tööalase liikuvuse portaali. Koordinatsiooniamet on **sisse seadnud ka uue süsteemi ja menetlused**, mis on kindlaks määratud tihedas koostöös liikmesriikidega, et tagada vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde vahetamine. 2017. aastal võeti vastu hulk vabade töökohtade teadete ja CVde vormi käsitlevaid standardeid, mis põhinevad inimressurssidega seotud rahvusvahelistel avatud standarditel. Koordinatsiooniamet on pakkunud liikmesriikidele välja spetsiaalsed rakendamise vaikemoodulid, lihtsustades niiviisi oluliselt uues vahetussüsteemis osalemiseks tehtavaid rakendamisalaseid jõupingutusi. EURESe portaalis mindi uuele süsteemile üle 2018. aasta esimeses pooles. Seoses tehnilise valmisoleku ja andmete kvaliteediga on sisse seatud jälgimis- ja abistamismehhanismid.

2.2.3. Koolitus ja kutsealane areng

Euroopa Koordinatsiooniamet pakub EURESe liikmete ja partnerite töötajatele ühist koolitusprogrammi ja võimalusi end kutsealaselt arendada. Muu hulgas rakendatakse EURESe uuendatud koolitusprogrammi ning 2016. aastal loodi **EURESe akadeemia**, mis hõlmab kogu EURESe määruse kohast koolitustegevust, et anda EURESe töötajatele töölesuunamis- ja värbamistegevuse arendamiseks vajalikud vahendid, pädevused ja oskused. Riiklikud EURESe võrgustikud on teada andnud märkimisväärset huvist ELi tasandi koolituse vastu[31].

Riigi tasandil koolitavad EURESe liikmed ja partnerid oma töötajaid selleks, et tagada ühtsel tasemel põhiteadmised EURESe kohta. Uued töötajad saavad riigi tasandil eri vormis **eelkoolitust** (nt auditooriumis, veebis, töökohal või kasutades iseseisva õppe vahendeid), et mõista riigi vaatenurgast paremini võrgustiku eesmärke, vahendeid ja strateegiaid. Selle riigi tasandil pakutava koolituse töötavad välja riiklikud koordinatsioonibürood, kasutades EURESe koolitusmeeskonna soovituslikke suuniseid, vahendeid ja kasutajatuge.

2.2.4. Kasutajatugi

Euroopa Koordinatsiooniamet on taganud kõikidele EURESe portaali ja selle teenuste kasutajatele (st tööotsijad, tööandjad, EURESe liikmete ja partnerite töötajad, riiklikud koordinatsioonibürood ja portaali külastajad) kasutajatoe. See tähendab vastuseid kõikidele päringutele, mis on seotud EURESe portaalis, sealhulgas Extraneti alljaotises, pakutavate teenustega ja Euroopa tööhõivepäevade platvormil pakutavate teenustega. Päringu esitamiseks võib kasutada portaali veebipõhist vormi, tasuta telefoni, veebivestlust või Skype'i. 2017. aastal käsitles EURESe kasutajatugi umbes 20 000 kasutaja päringut.

[31] 2017. aasta ühtse turu tulemustabel http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/eures/index_en.htm (2. augusti 2018. aasta seisuga). Euroopa Koordinatsiooniamet on teada andnud, et 2017. aastal oli kohapealsetel koolitustel 696 osalejat, veebipõhistel koolitustel 480 osalejat ja konsolideeritud etapis 132 osalejat 30 riigist; 2018. aasta esimeses pooles oli auditooriumis läbi viidavatele koolitustele registreerinud 360 osalejat 27 EURESe liikmesriigist. Koolituse kvaliteedi jälgimisel võetakse aluseks klientide tagasiside. 2017. aastal leidis enamik osalejaid, et kursused olid kasulikud ja hästi korraldatud ning nende sisu kasutatav.

2.2.5. Kontaktide loomine, parimate tavade vahetamine ja vastastikune õpe

Euroopa Koordinatsiooniamet hõlbustab kontaktide loomist, vastastikust õpet ja parimate tavade vahetamist EURESe võrgustikus. Lisaks Euroopa koordinatsioonirühma ja muude eksperdirühmade korrapärastele koosolekutele korraldati aruandlusperioodil mitu spetsiaalset **vastastikuse õppe üritust**. Nende eesmärk on vahetada riiklike koordinatsioonibüroode seas ideid ja parimaid tavasid ning edendada võrgustikus koostööd. 2018. aastal toimus näiteks vastastikuse õppe üritus, kus käsitleti EURESe liikmete ja partnerite vastuvõtmise süsteemide väljatöötamist ja rakendamist, ning üritus välisekspertidega, kus keskenduti automaatse sobitamise vahenditega seotud parimatele tavadele. Peale selle hakkas 2018. aasta alguses tööle **EURESe Extraneti** uus versioon. Selle eesmärk on toetada ja elavdada interaktiivse töökeskkonna ja foorumite kaudu EURESe võrgustikus koostööd ja teabevahetust.

2.2.6. Teabevahetus ja teavitustegevus

Euroopa Koordinatsiooniamet toetab kooskõlas EURESe kommunikatsioonistrateegiaga aastateks 2015–2020 EURESe võrgustikus teabevahetust ja teavitustegevust, et suurendada teadlikkust EURESest. Koordinatsiooniamet koostab EURESe liikmesriikide mitmeaastaste riiklike kommunikatsioonikavade jaoks sihipäraseid **juhenddokumente** ning loodud on **riiklike kommunikatsioonieksperdi kogu**, et jagada ja edendada parimaid tavasid. Peale selle haldab koordinatsiooniamet veebipõhiste Euroopa tööhõivepäevade platvormi ning aitab korraldada aastas enam kui 30 tööhõivepäeva ja värbamisüritust (veebis, kohapeal või kahes kohas korraga).

EURESe sotsiaalmeediakontodel on Facebookis üle 260 000 jälgija, Twitteris üle 36 000 jälgija ja LinkedInis 28 000 jälgijat. EURESe YouTube'i kanalis on tehtud ümberkorraldusi, et kajastada eri sihtrühmi ja anda selgem videoülevaade. 2017. aastal toimus esimene EURESe sotsiaalmeediakampaania. Kampaania **#YourCareerMove** eesmärk oli suurendada teadlikkust kõikvõimalikest EURESe teenustest ja edendada võrgustikus koostööd. Kampaaniale reageeriti hinnanguliselt 10 miljonil korral, 440 viktoriinis osalenut lõid endale kampaania käigus EURESe profiili (st konversioonimäär on neli kuni viis korda kõrgem kui sotsiaalmeedias keskmiselt) ja 85 % riiklikest koordinatsioonibüroodest oli rahul kampaania tutvustusvahenditega. See kampaania nimetati institutsioonide kategoorias 2018. aasta digitaalkommunikatsiooni auhinna nominendiks.

Euroopa Kommunikatsiooniamet on avaldanud alates 2016. aastast 216 uudisteartiklit EURESe portaalis ja 114 artiklit EURESe Extranetis. EURESe portaali artiklites tutvustatakse EURESt kasutanud tööotsijate ja tööandjate **edulugusid** ja **värbamissuundumusi** ning antakse **töö leidmise ja värbamisega seotud näpunäiteid**. Ajakohastatud on platvormil **Drop'pin@EURES avaldatavat teavet** ning välja on töötatud **EURESe töötajatele mõeldud juhend**, et selgitada muudatusi, mille on kaasa toonud uus EURESe määrus. Peale selle on koordinatsiooniamet koostanud uue teabelehe ja voldiku kava *Reactivate* kohta.

Euroopa Koordinatsiooniamet on välja töötanud ka infograafika ja EURESe **stiilijuhendi** ning ajakohastanud graafikat käsitlevaid suuniseid ja Euroopa tööhõivepäevade ürituste korraldajate käsiraamatut. **EURESe uudiste- ja teabebüroo** on vastu võtnud uue sisu käsitleva strateegia, et hõlbustada oma väljaannete kavandamist ja kooskõlastamist tegevusega sotsiaalmeedias. Määrati kindlaks iga kuu käsitletavad teemad ning saadeti

korrapäraselt uuendusi ja meeldetuletusi. Kommunikatsioonimaterjalid on tehtud kogu EURESe võrgustikule kättesaadavaks uue Extraneti kommunikatsiooni alljaotises.

2.2.7. Geograafilise ja tööalase liikuvuse analüüs

Komisjon avaldab igal aastal tööjõu liikuvust käsitleva aruande, mis sisaldab olulist teavet liidus ja EFTA riikides esinevate liikuvusvoogude ja -mustrite kohta ning milles pööratakse erilist tähelepanu liikuvate töötajate olukorrale tööturul ja soolisele mõõtmele[32]. Selle teabe põhjal on alates 2017. aastast koostatud igal aastal EURESe liikmesriikide tööturul esineva puudujäägi ja ülejäägi ning nende põhjuste analüüs[33].

2.2.8. Sobiva koostöö- ja vahendamisstruktuuri väljatöötamine õpipoisiõppe- ja praktikakohtade jaoks

Teistest riikides pärit kandidaatide sobitamine ja suunamine pakutavatele õpipoisiõppe- ja praktikakohtadele on keeruline ja ressursimahukas, kuna EURESe liikmesriikide institutsioonilises raamistikus on suuri erinevusi. Euroopa Koordinatsiooniamet aitab kujundada **ühist arusaama** ja **asjakohaseid tugiteenuseid**, nähes ette rea andmekvaliteedi miinimumnõudeid ning andes õpipoisiõppe- ja praktikakohtade kohta teavet EURESe portaalis. Eelkõige koostab koordinatsiooniamet praegu koos liikmesriikidega vastuvõtvatele organisatsioonidele soovitusi, mis käsitlevad protsessi alates pakkumise avaldamisest kuni õpipoisiõppe või praktika lõpuni, sealhulgas pakkumise edastamist ning EURESe liikmete ja partnerite suhtlemist pakkumisi avaldavate organisatsioonidega. Need soovitused avaldatakse pärast seda, kui neis on kokku lepitud, EURESe portaalis.

2.2.9. Rahalised vahendid

Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi EURESe tegevussuunast rahastatakse horisontaalset tugitegevust, nagu EURESe tööalase liikuvuse portaali arendamine ja hooldamine, ühine koolitusprogramm, teabevahetus, analüütiline töö ja võrgustiku tegevus, algatus „Sinu esimene EURESe töökoht“ ja piiriülesed partnerlused. Allpool esitatud tabel kajastab tegelikult eraldatud vahendite ligikaudset jagunemine pärast hanke- ja toetuste määramise menetlust[34].

Peamised tegevusvaldkonnad	**2016**	**2017**	**2018. aasta esimene pool**
1. Tööalase liikuvuse portaal	3 600 000	4 270 000	2 280 000
2. Kasutajatugi	300 000	350 000	250 000
3. Tõlked	500 000	500 000	543 500
4. Ühine koolitusprogramm	1 600 000	1 800 000	875 000
5. Võrgustiku kohtumised	100 000	140 000	125 000
6. Toetus võrgustiku tegevusele	2 800 000	2 800 000	1 225 000
7. Algatus „Sinu esimene EURESe töökoht“	9 900 100	3 000 000	7 054 000
8. Piiriülesed partnerlused	3 900 000	3 400 000	3 226 090,5

[32] 2016. ja 2017. aasta aruanne ELi-sisese tööjõu liikuvuse kohta on kättesaadav ELi raamatupoest.

[33] Aruanne „Labour shortages and surpluses 2017“ on kättesaadav ELi raamatupoest.

[34] Tabel ei ole täielik, kuna see ei hõlma mõnda konkreetset eelarvepunkti, nagu toetus EMP riikidele ja sotsiaalpartneritele (sõltub konkursikutsest) ning portaali majutuskulud.

3. MÄÄRUSE RAKENDAMINE LIIKMESRIIKIDES

Selles punktis kirjeldatakse EURESe määruse kohaldamise olukorda **liikmesriikides**, nagu on ette nähtud EURESe määruse artikli 33 teise lõiguga. Analüüs põhineb riiklikelt koordinatsiooniasutustelt uuringu raames saadud vastustel, vastavuse kontrollnimekirjadel ja muul komisjonile kättesaadaval teabel. Iga alapunkti alguses esitatud tabelis antakse ülevaade määruse rakendamist käsitlevast vastavuse kontrollnimekirjast. Kui andmed on esitatud (all)meetmete kohta, on tabelisse märgitud meetmete koondtulemus. Kui andmed on esitatud kõikide allmeetmete kohta, on märgitud madalaim väärtus. Kui mõne allmeetme kohta ei ole andmeid esitatud, on meede loetud osaliselt elluviidud meetmeks.

	Andmed ei ole kättesaadavad*
V	Ellu viidud
Δ	Osaliselt ellu viidud
X	Ei ole ellu viidud

* Andmed ei ole riikliku koordinatsioonibüroo sõnul kättesaadavad või andmeid ei ole esitatud.

3.1. Võrgustiku koosseis ja korralduslikud küsimused

1. Võrgustiku koosseis ja korralduslikud küsimused	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: riikliku koordinatsioonibüroo määramine *(artikli 9 lõige 1)* ja Euroopa Koordinatsiooniameti teavitamine	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
2. meede: esindaja määramine koordinatsioonirühma *(artikkel 14)* ja Euroopa Koordinatsiooniameti teavitamine	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
3. meede: EURESe võrgustiku tegevuse jaoks olulise riikliku tööturuasutuse nimetamine EURESe liikmeks *(artikkel 10)*	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
4. meede: EURESe võrgustikus praegu tegutsevate ja üleminekuperioodil jätkavate organisatsioonide kindlaksmääramine *(artikkel 40)*	Δ	V	-	Δ	-	V	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	X	-	Δ	-	V	-	-	-	-	V	Δ	X	Δ	Δ	X	Δ	Δ	Δ	-	-	-

3.1.1. Määruse nõuded

Liikmesriigid peavad teavitama Euroopa Koordinatsiooniametit oma**määratud riiklikust koordinatsioonibüroost**. **Riiklikul tööturuasutusel** on igas liikmesriigis **liikmena eristaatus**. **Miinimumkriteeriumides**[35] on sätestatud **kohustused**, mida **riiklikud koordinatsioonibürood** peavad **EURESe liikmena** täitma. Riiklik koordinatsioonibüroo võib täita nõudeid riikliku tööturuasutuse vastutusel tegutsevate organisatsioonide kaudu delegeerimise, allhanke või erilepingute alusel. Organisatsioonid, mis kuulusid riiklikku EURESe võrgustikku juba enne 2016. aasta määruse jõustumist, võivad jääda **üleminekuperioodil** partneriks, enne kui neil tuleb uuesti taotleda EURESe võrgustiku liikmeks või partneriks saamist. Riiklik koordinatsioonibüroo teavitab Euroopa Koordinatsiooniametit oma võrgustiku koosseisust **üleminekuperioodil**.

3.1.2. Rakendamine

Kõik liikmesriigid on määranud oma riikliku koordinatsioonibüroo ja esindaja Euroopa koordinatsioonirühma ning on teavitanud sellest Euroopa Koordinatsiooniametit. Riikliku koordinatsioonibüroo ülesannetest ja **võrgustikku tehtud muudatustest**, mis tulenevad uuest EURESe määrusest, on **teatatud** asjakohastele asutustele ja

[35] Määruse (EL) 2016/589 I lisa „Ühised miinimumkriteeriumid“.

partnerorganisatsioonidele kõikides liikmesriikides. Selle tulemusel on mõni riiklik koordinatsioonibüroo muutnud oma **personalistruktuuri** ning mõnel juhul on EURESe võrgustikus toimunud muudatus – näiteks piirkondlikest tööturuasutustest on saanud liikmed ja nad on moodustanud koos riikliku koordinatsioonibürooga riikliku EURESe võrgustiku. Nagu nõutud, on riiklikud koordinatsioonibürood teavitanud neist muudatustest riiklikus EURESe võrgustikus ja riikliku koordinatsioonibüroo struktuuris Euroopa Koordinatsiooniametit, kasutades selleks EURESe kasutajatuge. **EURESe teenuseid tööotsijatele ja tööandjatele** (nii veebis kui ka väljaspool veebi) pakutakse riiklike tööturuasutuste kaudu. Mitmes liikmesriigis on EURESe teenused täielikult lõimitud riiklike tööturuasutuste teenustesse.

3.1.3. Probleemid

Liikmesriigid on teada andnud, et ehkki määruse rakendamisega on **kasvanud riikliku koordinatsioonibüroo täidetavate ülesannete arv**, ei ole koos sellega alati suurenenud **personal ega eelarveeraldised**. Eelkõige väiksemates liikmesriikides tegutsevad ühe töötajaga riiklikud koordinatsioonibürood on teatanud, et nad seisavad uue EURESe määruse rakendamisel silmitsi suure **halduskoormusega** ja koormavate **aruandluskohustustega**. Riiklike koordinatsioonibüroode haldusvajadusi mõjutab eelduste kohaselt märkimisväärselt iseäranis **EURESe võrgustiku laiendamine eesmärgiga võtta vastu liikmeid ja partnereid**. Võrgustiku laienedes suurenevad riiklike koordinatsioonibüroode ülesanded juhtida ja koordineerida nii, et uued liikmed ja partnerid oleksid ühendatud ühise IT-platvormiga, et nad täidaksid oma jälgimis- ja aruandlusnõudeid ning et oleks tagatud EURESe portaalis jagatavate andmete (vabu töökohti käsitlev teave ja CVd) kvaliteet.

3.2. Juhtimine ja suhtlemine EURESe võrgustikku mittekuuluvate organisatsioonidega

II. Juhtimine ja suhtlemine EURESe võrgustikku mittekuuluvate organisatsioonidega	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: taastada koostöö sidusrühmadega *(artikli 9 lõige 7)*	-	-	X	V	-	-	V	X	Δ	Δ	V	X	Δ	V	-	Δ	-	V	V	X	V	X	X	X	Δ	Δ	V	X	X	-	-	X
2. meede: taastada koostöö teiste ELi teabe- ja nõustamisasutuste ja -võrgustikega *(artikli 16 lõige 2)*	-	-	X	Δ	-	-	V	Δ	Δ	V	V	X	V	V	-	Δ	-	V	Δ	X	V	X	Δ	X	Δ	Δ	V	X	Δ	-	-	X
3. meede: dialoog riigi tasandi sotsiaalpartneritega *(artikli 16 lõige 3)*	Δ	-	V	Δ	-	-	V	V	Δ	V	V	Δ	V	V	-	Δ	-	V	V	X	Δ	Δ	Δ	V	V	Δ	X	V	Δ	-	-	X
4. meede: seada sisse koostöö asjakohaste pädevate asutustega *(artikli 26 lõige 2)* ning teavitada liikmeid ja partnereid	-	-	Δ	Δ	-	-	V	X	Δ	V	V	Δ	V	V	-	V	-	V	V	V	V	X	V	V	V	Δ	Δ	X	Δ	-	-	V

3.2.1. Määruse nõuded

EURESe võrgustiku põhiorganisatsioonid liikmesriikides on riiklikud tööturuasutused ning muud EURESe liikmed ja partnerid. Võrgustiku toimimiseks on siiski vajalik **koostöö** arvukate muude organisatsioonidega. Määruses on kindlaks määratud, et üks riiklike koordinatsioonibüroode ülesanne on edendada EURESe võrgustiku raames **koostööd asjakohaste sidusrühmadega**. Riiklikud EURESe võrgustikud peavad ka tegema koostööd teiste **ELi teabe- ja nõustamisasutuste ja -võrgustikega**. Peale selle peaksid riiklikud koordinatsioonibürood hõlbustama EURESe võrgustiku korrapärast dialoogi **sotsiaalpartneritega** kooskõlas liikmesriigi õiguse ja tavaga. Et **tagada** tööotsijatele ja tööandjatele **juurdepääs** maksustamist, töölepingutega seotud küsimusi, pensioneid, tervisekindlustust, sotsiaalkindlustust ja aktiivseid tööturumeetmeid käsitlevale **teabele**, peavad riiklikud koordinatsiooniametid samuti looma kontakte riigi tasandi **pädevate asutustega**.

3.2.2. Rakendamine

Paljudes liikmesriikides on esimene sidusrühm riigi tasandi ametiasutused, samuti sotsiaalpartnerid. Teavet EURESe kohta jagatakse tavaliselt korralistel koosolekutel ja koordineerimiskoosolekutel. Muud Euroopa tööjõu liikuvuse valdkonnas tegutsevad sidusrühmade organisatsioonid, nagu ELi teabe- ja nõustamisasutused, **saavad** samuti EURESe kohta **teavet** ning neid **kutsutakse korrapäraselt osalema EURESe üritustel või kaasa lööma nende ürituste korraldamisel**. Mitu liikmesriiki on lõpetanud **ülevaate** koostamise oma **sidusrühmade organisatsioonidest**, kes jäävad praegu väljapoole EURESe võrgustikku, teised veel tegelevad sellega. Tulevikus võidakse mõnda neist organisatsioonidest kutsuda hakkama liikmeks või partneriks. Sellest ülevaatest on näha ka seda, kus saaks võrgustikku tugevdada partnerluse kaudu, näiteks õpipoisiõppe- ja praktikakohtade pakkujatega, mille jaoks puudub praegu kord mitmes riigis.

3.2.3. Probleemid

Selle nõuetekogumiga seoses ei teatanud liikmesriigid ühestki konkreetsest probleemist.

3.3. Võrgustiku laiendamine

III. Võrgustiku laiendamine	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: vastuvõtusüsteemi väljatöötamine *(artikkel 11)* ja Euroopa Koordinatsiooniameti teavitamine	X	V	Δ	V	-	V	Δ	V	V	Δ	V	X	V	X	-	V	-	Δ	X	V	V	Δ	V	X	X	V	V	V	X	-	-	X
2. meede: vastuvõtusüsteemi rakendamine *(artiklid 11 ja 12)*	X	-	-	X	-	V	Δ	-	X	X	V	X	-	X	-	-	-	Δ	-	-	Δ	Δ	-	X	X	Δ	-	X	X	-	-	-
3. meede: riiklike süsteemide ja menetluste kirjeldamise vormi kasutamine teabe jagamisel liikmesriikide vahel (artikli 11 lõige 8)	X	-	-	V	-	-	Δ	V	V	Δ	V	Δ	V	Δ	-	V	-	Δ	Δ	V	V	Δ	V	X	Δ	V	Δ	V	Δ	-	-	-
4. meede: liikmete ja partnerite vastavuse kontrollimine	X	-	-	Δ	-	-	-	Δ	Δ	Δ	V	Δ	V	Δ	-	X	-	Δ	Δ	V	V	Δ	X	Δ	Δ	Δ	Δ	V	X	-	-	Δ

3.3.1. Määruse nõuded

Organisatsioon võidakse **võtta EURESe võrgustiku uueks liikmeks või partneriks** iga liikmesriigi sisseseatava riiklikku **vastuvõtusüsteemi** kaudu, lähtudes EURESe määruses sätestatud miinimumkriteeriumidest. Liikmesriigid võivad lisada kooskõlas riiklike nõuete ja EURESe määrusega riiklikke vastuvõtukriteeriume, et säilitada kontroll ute liikmete ja partnerite akrediteerimise üle. Vastavalt EURESe määrusele ja seonduvale rakendusotsusele peaksid sellise vastuvõtusüsteemi olema sisse seadnud kõik liikmesriigid, sealhulgas liikmete ja partnerite vastavuse kontrollimiseks, ning nad peaksid olema teavitanud sellest Euroopa Koordinatsiooniametit[36]. Määrusega nähti ette **üleminekuperiood**, enne seda kui 2018. aasta mais hakati rakendama võrgustiku laiendamiseks vastuvõtusüsteemi. See on võimaldanud EURESe võrgustikel jätkata koostööd partnerorganisatsioonidega, näiteks piiriüleste partneritega, ning teha samal ajal ettevalmistusi nõuete jaoks, mis on kehtestatud liikmetele ja partneritele uue EURESe määrusega.

3.3.2. Rakendamine

Kõik liikmesriigid peale ühe on teatanud, et nad on välja töötanud või sisse seadnud vastuvõtusüsteemi, kuid vaid kolmandik neist oli teavitanud 2018. aasta juuliks oma süsteemist ametlikult Euroopa Koordinatsiooniametit. Mitmes liikmesriigis kutsutakse potentsiaalseid liikmeid ja partnereid kohtumistele ja seminaridele, kus käsitletakse

[36] Määruse artikli 11 lõikele 8 osutavat rakendusakti, mis sisaldab riiklike süsteemide ja menetluste kirjeldamise vormi teabe jagamiseks liikmesriikide vahel, ei ole veel vastu võetud.

EURESe tegevust ja seda, kuidas saada liikmeks või partneriks, samas kui teised liikmesriigid on võtnud potentsiaalsete liikmete ja partneriteni jõudmiseks kasutusele kommunikatsioonistrateegia, et teavitada neid EURESe võrgustikust. 2018. aasta juuliks ei oldud vastu võetud ühtki uut liiget ega partnerit, kuid mitu riiklikku koordinatsioonibürood andsid teada, et neil oli käsil taotluste hindamine või et nad olid avaldanud **taotlusvooru kutse**.

Liikmesriigid kontrollivad oma liikmete ja partnerite vastavust määrusele ning on kas sisse seadnud **asjakohased süsteemid** või on töötamas selle jaoks välja mehhanismi. Vastavus hõlmab andmete esitamist ja teabe jagamist riikliku koordinatsioonibürooga, kes omakorda annab aru Euroopa Koordinatsiooniametile.

3.3.3. Probleemid

Peaaegu pool liikmesriikidest väidab, et **riiklikus seadusandlikus menetluses, millega seatakse sisse vastuvõtusüsteem, esineb viivitusi**. Lisaks tuleb EURESe võrgustiku laiendamise tagajärjel riiklikel koordinatsioonibüroodel hallata **laiemat võrgustikku**, et tagada liikmete ja partnerite ühendamine ja koostalitlus ühise IT-platvormiga, ning kindlustada võrgustikus ja EURESe portaalis jagatavate ja esitatavate andmete ja teabe kvaliteet.

3.4. Vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde vahetamine

IV. Andmete vahetamise mehhanismid, nähtavus, vahendid, koostalitlus	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: vabu töökohti käsitleva teabe vahetamine	V	Δ	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Δ	-	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Δ
2. meede: CVde vahetamine	-	Δ	Δ	Δ	V	Δ	V	Δ	Δ	Δ	-	-	-	Δ	Δ	-	Δ	-	Δ	Δ	-	-	Δ	Δ	Δ	Δ	-	-	Δ	-	-	Δ

3.4.1. Määruse nõuded

Vabu töökohti käsitleva teabe, töökohataotluste ja CVde läbipaistev **vahetamine** on üks uue EURESe määruse põhielemente. Määruses nõutakse, et kõik EURESe liikmed ja partnerid **edastaksid EURESe portaalile teabe kõikide üldsusele kättesaadavaks tehtud vabade töökohtade kohta** ning teeksid ettevalmistusi õpipoisiõpet ja praktikat käsitlevate andmete vahetamiseks. Liikmesriikidelt oodatakse ka seda, et nad jagaksid teavet riiklike tavade kohta ja andmetega seotud küsimustes. Kogu andmevahetus peab toimuma **ühe kooskõlastatud kanali** kaudu. Automaatse sobitamise toimimiseks peaksid kõik kohaldama **tehnilisi standardeid**. Samuti peaksid liikmesriigid kontrollima EURESe liikmete ja partnerite taotlusi ning tagama EURESe nähtavuse riigi tasandil.

3.4.2. Rakendamine

Liikmesriigid on teinud ühe kooskõlastatud kanali rakendamiseks vajalikud kohandused. Kui **vabu töökohti käsitleva teabe vahetamise** puhul on enamik liikmesriike 2018. aasta maikuusse määratud tähtajast kinni pidanud, siis tundub, et CVde vahetamiseks vajatakse rohkem aega[37]. Teave ametialase komponendiga **õpipoisiõppe- ja praktikakohtade** kohta koos teabega teiste vabade töökohtade kohta edastatakse EURESe portaali enamikus liikmesriikides. Mitu liikmesriiki tegeleb EURESe kaudu edastatavate õpipoisiõppe- ja praktikakohtade pakkumiste täiustamisega, võttes ühendust nende kohtade pakkujatega ja luues süsteemi vabu kohti käsitleva teabe kogumiseks.

Et töötada välja **vahend** automaatseks **sobitamiseks** EURESe portaali kaudu,

[37] Üksikasjalikku teavet rakendamise seisu kohta üksikutes liikmesriikides leiab lisast joonistelt 6 ja 7.

rakendavad kõik liikmesriigid EURESe võrgustikus järk-järgult **oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatorit (ESCO)**. Käesoleva aruande koostamise ajal oli riiklike klassifikatsioonisüsteemide analüüsimine enamikus liikmesriikides lõpule viidud või alles pooleli ning selle käigus olid ilmnenud lüngad ESCO järgimises.

3.4.3. Probleemid

CVde vahetamine on enamikus liikmesriikides ikka veel töö, millega tegeletakse. 2018. aasta juulisse määratud tähtajaks jõudis valmis vaid üks liikmesriik ja on oodata, et 2018. aasta lõpuks lisandub veel mõni. Endiselt on vaja teha tehnilisi muudatusi, et kohandada IT-süsteemid ühe koordineeritud kanaliga. Probleemiks on ka mõne piirkonna **aegunud IT-taristu**, mis ei sobi tegevuse jaoks, mis peaks olema osa integreeritud koordineerimismehhanismidest. Põhjustena, miks kavandatud IT-alane tegevus riigi tasandil viibib, on kõige sagedamini nimetatud inim-, finants- ja IT-ressursside puudumist. Lõpetuseks on mõni liikmesriik väljendanud muret isikuandmete kaitse ja turvalisuse pärast vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde vahetamisel EURESe portaalis. Euroopa Koordinatsiooniamet on sellega tegelenud.

3.5. Tugiteenused

V. Tugiteenused	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: järjepidevuse tagamine riikliku tööturuasutuse kaudu	V	-	V	V	-	-	V	V	V	V	-	Δ	V	V	-	V	-	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Δ	-	-	V
2. meede: abistamine seoses registreerumisega EURESe portaalis *(artikkel 20)*	-	-	Δ	V	-	-	V	Δ	V	V	-	V	Δ	V	-	V	-	V	-	Δ	V	X	Δ	X	Δ	V	Δ	Δ	X	-	-	X
3. meede: põhiteave EURESe kohta *(artikkel 22)*	-	-	V	Δ	-	-	V	Δ	Δ	V	-	V	Δ	V	-	V	-	V	-	V	V	V	V	X	V	V	V	Δ	X	-	-	Δ
4. meede: liikmete ja partnerite taotluste kontrollimine	Δ	-	-	Δ	-	-	Δ	X	X	Δ	-	X	Δ	Δ	-	Δ	-	Δ	Δ	Δ	V	Δ	X	X	Δ	Δ	Δ	X	X	-	-	X
5. meede: tugiteenused piirialadel	-	-	-	-	-	-	V	V	-	V	-	Δ	Δ	Δ	-	V	-	-	V	-	V	Δ	V	V	Δ	Δ	Δ	X	V	-	-	-
6. meede: liikuvuse toetamise lõimimine aktiivsetesse tööturumeetmetesse *(artikkel 28, põhjendus 46)*	V	-	-	-	-	-	V	V	-	V	-	Δ	V	Δ	-	V	-	V	Δ	-	V	V	X	V	V	X	V	V	Δ	-	-	X

3.5.1. Määruse nõuded

Liikmesriigid peavad tagama oma riiklike tööturuasutuste kaudu EURESe teenuste **järjepidevuse**, teavitama ja abistama tööotsijaid ja tööandjaid seoses registreerumisega EURESe portaalis ning **kontrollima** tulevaste liikmete ja partnerite **taotlusi**. Tugiteenuseid tuleks pakkuda ka **piirialadel** ja liikmesriigid peaksid **lõimima liikuvuse toetamise** oma riiklikkusse aktiivsesse tööturupoliitikasse.

3.5.2. Rakendamine

Peaaegu kõik liikmesriigid on teatanud, et nad tagavad tööotsijatele ja tööandjatele **tugiteenuste pakkumisel järjepidevuse**. **Teave EURESe kohta** on kättesaadav riiklike tööturuasutuste veebisaitidel ja võimaluse korral riiklikes EURESe portaalides. Ühe EURESe tugiteenusena **juhendatakse ja toetatakse tööotsijaid ja tööandjaid** registreerumisel EURESe portaalis. Horvaatias on lisaks toeks õppevideod, kus näidatakse, kuidas EURESe portaali kasutada. Üksikasjalikumat teavet, eelkõige **sihipäraste liikuvuskavade** kohta, leiab üldjuhul veebist. Mitu liikmesriiki leiab, et EURESe portaalis ja riikliku tööturuasutuse veebisaidil esitatud teave peaks olema kättesaadav kergemini, vaid mõne hiireklõpsuga.

Tugiteenused laienevad ka **piirialadele**. 17 liikmesriigis on lõpule jõudnud või pooleli selliste organisatsioonide kindlaksmääramine, kes saavad pakkuda piirialadel tugiteenuseid, sealhulgas abi tööotsingutel. Määruse täitmiseks peab mõni liikmesriik

siiski parandama tuge, mida pakutakse töö otsimisel välismaal, sealhulgas hõlmama aktiivse tööturupoliitikaga tööotsingualase abi pakkumise töö leidmiseks välismaal ja võimaldama teiste riikide kodanikel kasutada seda teenust.

EURESe juhtumeid käsitlevatel töötajatel on kõikides liikmesriikides täielik juurdepääs EURESe portaalile, sealhulgas vabu töökohti käsitlevale teabele ja CVdele, pärast seda kui riiklik koordinatsioonibüroo on need valideerinud. Samuti saavad nad käsitlemise korraga seotud teavet ja juhenddokumente, kus pööratakse erilist tähelepanu CVs esitatud andmete kaitsele, mida ühe liikmesriigi sõnul käsitletakse ka EURESe nõustajate koolitamisel.

3.5.3. Probleemid

Selle nõuetekogumiga seoses ei teatanud liikmesriigid ühestki konkreetsest probleemist.

3.6. Teabevahetus, programmitöö ja tulemuslikkuse mõõtmine

VI. Teabevahetus, programmitöö ja tulemuslikkuse mõõtmine	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: teabevahetus	V	-	X	Δ	-	-	V	V	Δ	V	-	Δ	Δ	Δ	-	Δ	-	Δ	Δ	Δ	V	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	X	V	X	-	-	Δ
2. meede: vormide kasutamine riiklikke tööprogramme käsitleva teabe vahetamisel *(artikkel 31)*	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
3. meede: ühise spetsifikatsiooni kasutamine EURESe võrgustiku jälgimiseks ja hindamiseks andmete kogumisel *(artikkel 32)*	V	-	V	Δ	-	-	V	V	Δ	V	-	V	V	Δ	-	V	-	V	Δ	V	V	V	Δ	X	V	Δ	V	V	X	-	-	Δ

3.6.1. Määruse nõuded

Riikides, riikide vahel ja Euroopa Komisjoniga **tehtava koostöö** alus on tegevust, strateegiaid ja üritusi käsitleva **teabe vahetamine** EURESe võrgustikus. Koordineerimist EURESe võrgustikus toetavad asjakohaste töötajate ja asutuste vaheline teabevahetus liikmesriikides ning asjakohased võrgustikusisesed koostöökokkulepped. Iga riikliku konteksti jaoks on olemas spetsiaalsed **koordineerimismehhanismid**, et koguda määruse alusel nõutavat teavet ja esitada see riiklikule koordinatsioonibüroole.

3.6.2. Rakendamine

Mitmes liikmesriigis on välja töötatud **vorm või veebipõhine vahend**, et kõikidel osalejatel oleks lihtsam täita oma aruandluskohustusi. Oluline on see, et koordineerimisjõupingutuste tulemusel on mitmes liikmesriigis hoogustunud EURESe töötajate ja riiklike tööturuasutuste vaheline koostöö. Mis puudutab määruse täitmiseks astutavate sammude koordineerimist, siis kõikide asjakohaste riigi tasandi sidusrühmadega on korraldatud **korrapäraseid üritusi ja ühiskoosolekuid**, sealhulgas ettevõtlusfoorumeid ja tööandjate üritusi. Et tuua võrgustikku rohkem ekspertteadmisi, kaasavad riiklikud tööturuasutused mõnes liikmesriigis partnereid, näiteks õpipoisiõppe ja praktikaga seotud küsimustes.

Valdkonnad, kus liikmesriigid teevad jõupingutusi teabevahetuse sisseseadmiseks, hõlmavad **puudujääki ja ülejääki liikmesriikide tööturgudel ja valdkondlikel tööturgudel**, mida käsitletakse praegu 22 liikmesriigis. Selle andmete kogumisega panustab enamik liikmesriike EURESe ühisesse tööturuanalüüsi ning aitab parandada riikides tegevuse ja sihipärase koostöö kavandamist.

EURESe üldist tulemuslikkust mõõdetakse **tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi** abil, mille jaoks Euroopa Koordinatsiooniamet on loonud aruandlusvahendi, mida jagatakse kõikide riiklike koordinatsioonibüroodega. Hoolsa aruandmise tagamiseks on mitu liikmesriiki sisse seadnud riiklikud andmete kogumise menetlused. Peale selle nõutakse

määruses, et riiklikud koordinatsioonibürood teataksid lahknevustest EURESe portaali edastatud vabade töökohtade arvu ning riiklikule tööturuasutusele, liikmetele ja partneritele kättesaadavate vabade töökohtade arvu vahel ning erinevustest EURESe portaali edastatud vabade töökohtade arvu ja riigi tasandil olemas olevate vabade töökohtade koguarvu vahel. Seoses viimati nimetatuga on mitu riiki teatanud, et neil ei ole juurdepääsu andmetele riigi tasandil olemas olevate vabade töökohtade kohta, sest selliseid andmeid ei koguta.

Programmitöö tsükli puhul eeldatakse, et parandades vastastikust hindamist ja vorme, mida kasutades liikmesriigid saavad vaadata ja kommenteerida üksteise järgneva aasta tööprogramme, paraneb koostöö tublisti kogu võrgustikus.

3.6.3. Probleemid

Liikmesriigid on teada andnud **probleemidest andmete kogumisel ja esitamisel** nii tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi kui ka programmitöötsükli jaoks ning on osutanud elementidele, mida parandada. Üldiselt leitakse, et kõikide andmekogumismeetodite ühtlustamine vähendab riiklike koordinatsioonibüroode aruandluskoormust. Kuigi paljud liikmesriigid ei puutu praegu kokku mingite raskustega, on teiste meelest aruandluskohustusi keeruline täita. Näiteks ei ole kõikidel liikmesriikidel praegu juurdepääsu andmetele, mida on vaja, et anda aru iga tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi näitaja kohta. Leitakse, et **veebipõhine aruandlusvahend**, mis võimaldab saada automaatselt riikliku tööturuasutuse süsteemiga seotud andmeid, vähendaks vigu, mis tekivad andmete esitamisel käsitsi. Aruandluse kvaliteedi parandamiseks on vaja ka **lisasuuniseid** selle kohta, kuidas kasutada ja võrrelda eri andmeallikaid, nagu Eurostat, riiklike tööturuasutuste andmed, riiklik statistika, IT-süsteemidest saadud andmed ja teiste riikide aruanded.

Et saada täielik ülevaade EURESe tulemuslikkusest, on oluline **koguda andmeid** EURESe võrgustiku kaudu toimunud **töölesuunamise kohta**[38]. Kuni 2017. aastani teatasid EURESe töötajad töölesuunamiste arvu vabatahtlikkuse alusel (umbes 50–60 % kogu aruandlusest). Lisaks ei teavita tööotsijad ja tööandjad EURESe nõustajaid töölesuunamisest süstemaatiliselt.

4. EUROOPA KOMISJONI POOLNE MÄÄRUSE RAKENDAMINE

Selles punktis – allpool esitatud vastavuse kontrollnimekirja abil – antakse kokkuvõtlik ülevaade EURESe määruse kohaldamise olukorrast **ELi tasandil**, nagu on ette nähtud EURESe määruse artikli 33 teise lõiguga.

4.1.1. Määruse nõuded

Euroopa Koordinatsiooniameti tegevusvaldkonnad	Seis
Horisontaalsete tugitegevuse pakkumine EURESe võrgustiku hüvanguks	V
Ettevalmistused EURESe määruse kohaldamiseks	V
Kontaktide loomise, vastastikuse õppe ja parimate tavade vahetamise hõlbustamine	V

[38] Selle järelduseni jõuti ka Euroopa Kontrollikoja 2018. aasta eriaruandes nr 6, mis on kättesaadav aadressil http://publications.europa.eu/webpub/eca/special-reports/eu-labour-mobility-6-2018/et/.

(artikkel 8)	
EURESe võrgustikuga seotud teabevahetus ja teavitustegevus (artiklid 1–8)	Δ
Koolitusprogrammi pakkumine riiklikele koordinatsioonibüroodele ja EURESe liikmetele/partneritele (artikkel 8)	V
Võrgustiku laiendamise ja vastuvõtusüsteemide toetamine (artiklid 3, 7 ja 11)	V
Programmitsükkel ja tööturuga seotud teabe vahetamine, sealhulgas ühisanalüüs	V
EURESe portaali (sh kasutajatoe funktsiooni) ja koostalitlusplatvormi arendamine ja käitamine (sh õpipoisiõppe ja praktika jaoks)	Δ
Tulemuslikkuse mõõtmine ja edusammude jälgimine	V
Juhtimine ja dialoog ELi tasandil	V

4.1.2. Rakendamine

Euroopa Koordinatsiooniamet on lõpule viinud kõik uue EURESe määrusega seotud ettevalmistused ja kogu seonduva tegevuse ning on esitanud liikmesriikide tasandi EURESe organisatsioonidele **rakendamissuunised**, mis käsitlevad koolitamist, vastastikuse õppe üritusi jms. Koordinatsiooniamet on teinud kõik vajaliku uue **andmevahetussüsteemi** sisseseadmiseks.

Euroopa Koordinatsiooniamet on õigel teel, et **parandada** veelgi **EURESe Extraneti kasulikkust ja funktsioone**, eraldada vahendeid, hõlbustamaks ürituste ja seminaride kaudu võrgustiku toimimist, ning arendada EURESe teabevahetusvahendeid.

Mis puudutab **töötajate koolitamist**, siis koordinatsiooniameti EURESe akadeemia on alustanud täies mahus oma tööd ning koordinatsiooniamet on käivitanud väliste sidusrühmade ja kesksed koolitusprogrammid.

EURESe järelevalvetsükli sisseseadmiseks on lõpule viidud **aruandlusvormide** ja **ühisanalüüside väljatöötamine**. Sellega seoses töötab Euroopa Koordinatsiooniamet ikka veel sidusa lähenemisviisi kallal, mida rakendada EURESe jaoks tööturuga seotud teabe suhtes. Tulemuslikkuse mõõtmise süsteem on täielikult sisse seatud ja tegevusetulemused saab selle abil 2018. aruandeaastal. Süsteemi hindamis- ja jälgimismeetodite kasutuselevõtt tuleb alles lõpule viia.

Ja veel – Euroopa Koordinatsiooniamet on lõpule jõudnud projektiga, millega loodid EURESe portaalis **keskne kasutajatugi**.

4.1.3. Probleemid

Euroopa Koordinatsiooniamet tunnistab, et pikaajalise raamistiku loomine vastastikuse õppe jaoks ning EURESe liikmete ja partnerite vastuvõtumenetlusi käsitleva teabe vahetamiseks on töö, mis on alles pooleli.

5. JÄRELDUSED JA SOOVITUSED

5.1. Järeldused

12. mail 2016 jõustunud EURESe määrusega ette nähtud põhjalik EURESe reform on jõudmas lõpule, kuna rakendamise tähtaeg möödus 2018. aasta mais. Rakendamine on toimunud keerulises keskkonnas, mida on mõjutanud hulk väliseid tegureid, nagu muudatused riikliku tegevuse jaoks olemas olevas rahalises toetuses ja uued andmekaitsenõuded. Sellegipoolest on enamik kohustusi nii Euroopa kui ka riikide tasandil täidetud või liigutakse jõudsalt nende täitmise poole. Järgmises loetelus on esitatud mõned näited aruandeperioodi saavutustest.

- Kuue rakendusotsuse vastuvõtmisega EURESe määruse alusel on kehtestatud täielik õigusraamistik.
- Kõik liikmesriigid on määranud riikliku koordinatsioonibüroo ning nimetanud riikliku tööturuasutuse EURESe liikmeks.
- EURES on juba hakanud tegutsema dünaamilisema võrgustikuna, kus on rohkem osalejaid, tegevust ja teenuseid ning kus on paranenud teabevahetus, sealhulgas sotsiaalmeedias.
- Üleminek uuele vabade töökohtade ja CVdega seotud andmete vahetamise süsteemile pärast uute vormide ja standardite kindlaksmääramist kulgeb hästi.
- EURESest on saanud tööjõu liikuvuse alane eksperdikeskus ja uuenduslike liikuvusprojektide (sihipärased liikuvuskavad) labor.
- EURESe portaal on jätkuvalt tõhus Euroopa töölesuunamisvahend.

- Määrusega ette nähtud uusi jälgimis- ja aruandlussätteid rakendatakse ning need võimaldavad anda tulevikus täielikumalt ja järjekindlamalt aru EURESe tegevusest, sealhulgas töölesuunamisest.

Ometi on hulk probleeme, millega tuleb nii lühikeses kui ka pikas perspektiivis tegeleda. Et võrgustiku laienemine uutele liikmetele ja partneritele saaks teoks, peavad kõik liikmesriigid sisse seadma tõhusa ja läbipaistva vastuvõtusüsteemi ning jagama võrgustikus teavet vastuvõetud organisatsioonide kohta. Kõik liikmesriigid peavad täielikult rakendama vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde vahetamise süsteemi, kandes hoolt selle eest, et teave kõikide asjakohaste vabade töökohtade kohta ja kõik asjakohased CVd saadetaks õigel ajal EURESe portaali, ning järgides ühiseid standardeid. Pikemas perspektiivis on samuti vaja tagada asjakohane koostoime sarnaste või täiendavate algatustega, nagu Europass2 ja ühtne digivärav.

Neid probleeme lahendatakse koos Euroopa Tööjõuameti (ELA) loomisega, mille kohta komisjon tegi ettepaneku märtsis 2018 ja milles Euroopa Parlament ja nõukogu leppisid esialgu kokku veebruaris 2019. Keskpikas perspektiivis vastutab EURESe koordineerimistegevuse eest Euroopa Tööjõuamet, kelle töö peaks saavutama oma täisvõimsuse 2024. aastaks. Selleks viiakse EURESe Euroopa Koordinatsiooniamet (ECO) ametlikult üle Euroopa Tööjõuametisse.

ELA vastutusel tugevdab Euroopa Koordinatsiooniamet EURESi rolli õiglase liikuvuse tingimuste edendamisel. ECO jaoks luuakse terviklik tegevusstruktuur ELi tööjõu liikuvuse toetamiseks ja töös tugitakse eri valdkondade eksperditeadmistele, mis võivad anda ideid edasiste probleemide lahendamiseks või ideid uuenduslike poliitiliste

lähenemisviiside ja vahendite kohta. Euroopa Koordinatsiooniamet omakorda aitab kaasa ameti toimimisele, kasutades selleks oma eksperditeadmisi, võrgustikku ja vahendeid.

Selline üleviimine ei mõjuta võrgustiku praktilist toimimist.

5.2. Soovitused liikmesriikidele järgmiseks aruandeperioodiks

Järgmisel aruandeperioodil tuleb liikmesriikidel tähelepanu pöörata eeskätt **rahastamiskavadele**, **dialoogile** ja **koostööle**, **digitaalsele tegevusele**, **teabevahetusele** ning **jälgimis- ja hindamismeetoditele**.

EURESe võrgustiku ja 2016. aastal alustatud reformi toimimiseks on väga oluline, et **liikmesriigid annaksid riiklikele koordinatsioonibüroodele kõik** ülesannete täitmiseks **vajalikud inim- ja IKT-ressursid**, samuti et kõik riiklikud koordinatsioonibürood peaksid kinni määruses sätestatud **ülemineku- ja rakendusperioodist** ning **järgiksid** samas aruandluse, jälgimise ja muude võrgustiku ühiste ülesannetega seotud teabe esitamisel **kokkulepitud tähtaegu**.

Kogu EURESe võrgustikule tuleks kasuks ja haldusülesandeid täitvate EURESe töötajate arusaama parandaks see, kui **liikmesriigid vaataksid läbi ja lõimiksid paremini EURESega seotud liikuvuskavad**, pidades silmas nii nende rahastamismehhanisme ja kavandamist kui ka ühist aruandlust. Lisaks on **teistes EURESe liikmesriikides esineva tööjõu puudujäägi ja ülejäägi väljaselgitamine** oluline viis, kuidas toetada võrgustikus ühist värbamistegevust. Täiustusi on võimalik teha tegevuse ühtlustamisega ning tööjõu puudujäägiga ja tööjõu ülejäägiga riikide tõhusama koostööga.

Mõni riiklik koordinatsioonibüroo on märkinud, et ta **ei saa** praeguse korra alusel täielikult tagada EURESe uute liikmete ja partnerite edastatavate **CVde ja vabu töökohti käsitleva teabe kvaliteeti**. Seepärast peaksid riiklikud koordinatsioonibürood kohandama kiiremini oma riiklikke IT-süsteeme ja leppima kokku teatud kvaliteedistandardites, et **parandada** kõiki ELi andmekaitsenõudeid arvesse võttes **andmete edastamist**. Samuti peaksid liikmesriigid ära kasutama EURESega seotud andmete täieliku potentsiaali, et parandada ja täiendada oma riiklikke teenuseid, näiteks **kasutades laialdasemalt EURESe rakendusliideseid**.

Riiklikud koordinatsioonibürood peaksid edendama **EURESe võrgustiku laiendamist**, võttes vastu asjakohased vastuvõtusüsteemid ja kehtestades ühised käitumisjuhendid, et suurendada EURESe liikmete ja partnerite valikut. Peale selle peaksid liikmesriigid **tugevdama** EURESe võrgustikus **koostööd** (nt teiste riiklike koordinatsioonibüroodega ning piiriüleste partnerluste ja sihipäraste liikuvuskavade raames) ning kaasama ka edaspidi kõikvõimalikke EURESe sidusrühmi, nagu sotsiaalpartnerid, koolitus- ja haridusteenuste osutajad ning muud ELi teabe- ja teenusevõrgustikud.

Liikmesriike julgustatakse **kasutama igakülgselt** Euroopa tasandil pakutavaid **avalike suhete ja teavitustegevusega seotud vahendeid ja suuniseid** ning lõimima oma EURESega seotud sise- ja välisteabevahetuse.

5.3. Meetmed, mille peab võtma Euroopa Komisjon

Järgmisel aruandeperioodil tegeleb Euroopa Koordinatsiooniamet eeskätt **tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi täieliku kasutuselevõtu ja analüüsiga** ning

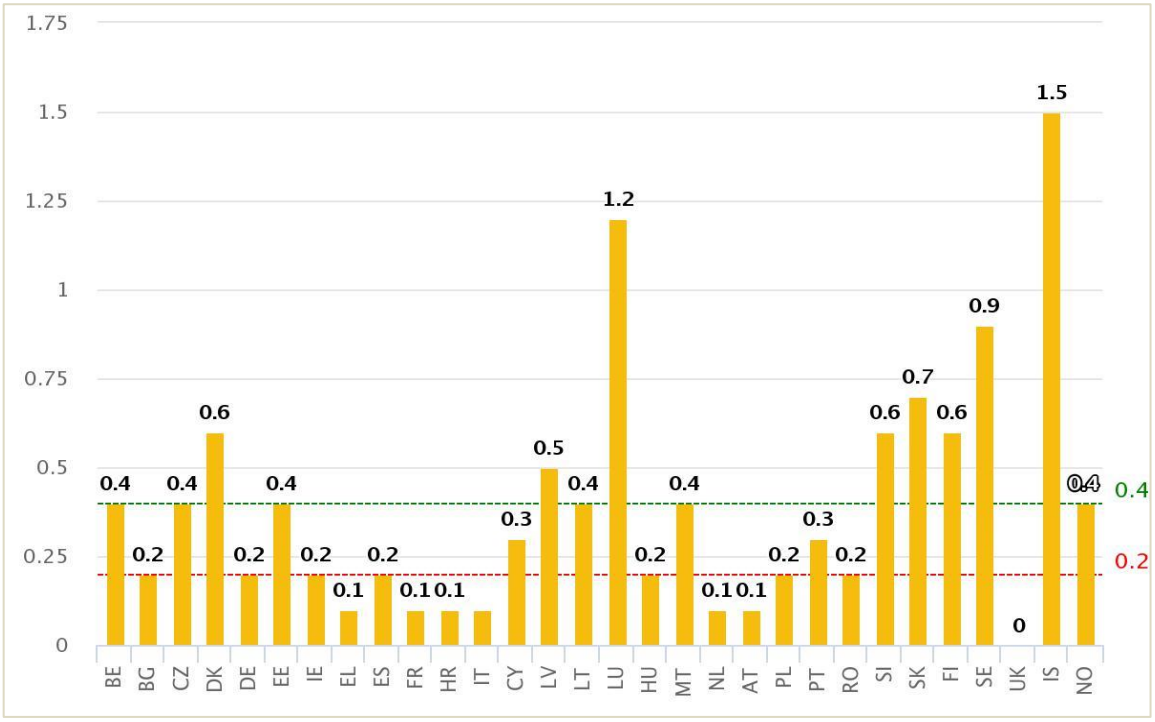
EURESe portaali lisafunktsioonide väljatöötamisega. Koordinatsiooniamet peaks jätkama liikmesriikidele määruse nõuete täitmiseks **suuniste ja nõu** andmist ning arutama vahendite üle, mille abil oleks võimalik leida lahendused liikmesriikide konkreetse olukorra või halduskorra jaoks. See võib hõlmata EURESe Extraneti ja elektrooniliste aruandlusvormide **kasutajakesksemate** versioonide pakkumist. Kõnealused vormid võiksid näiteks sisaldada eelnevalt kindlaks määratud välju ja ripploendeid, mis põhinevad tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi näitajatel. See tagaks järjepidevuse, vähendaks riiklike koordinatsioonibüroode halduskoormust ning hõlbustaks andmete hankimist ja analüüsimist.

Eeloleval aruandeperioodil peaks Euroopa Koordinatsiooniamet jätkuvalt pöörama suurt tähelepanu **vastuvõtusüsteemide kooskõlastamisele ja juhendmaterjalide pakkumisele**. Riiklikud koordinatsioonibürood rõhutavad, et nad **hindavad koostööd koordinatsiooniametiga**, eriti ühiste dokumentide koostamisel ja ühisürituste korraldamisel, ning kutsuvad üles nende heade tavadega jätkama. Samas oodatakse, et koordinatsiooniamet pakuks riiklikele koordinatsioonibüroodele rohkem tuge EURESe kaubamärgi maine tõstmisel tööotsijate ja tööandjate seas riikide tasandil. See oleks võimalik saavutada **teabe- ja kommunikatsioonitöörühma** taasloomisega, mis võimaldab riiklikel koordinatsioonibüroodel vahetada parimaid tavasid. Samuti tuleks arendada **koostoimet** ning vähendada kattumist seonduvates valdkondades rakendatavate muude komisjoni algatuste ja ELi võrgustikega, eelkõige algatustega Europass2 ja ühtne digivärav.

Parimate tavade vahetamiseks ja tööturu analüüsimiseks piirialadel oleks kasulik lõimida **piiriülene tegevus** ja **vahetada tegevuse kohta süstemaatiliselt teavet** piiriüleste partnerluste raames. Mitme piiriüleste partnerluste tegevuse aspekti puhul **puudub** ikka veel **süstemaatiline teabevahetus** ja seda probleemi püütakse lahendada piiriüleste partnerluste ülevaadete koostamisega. Suunised selle kohta, kuidas hõlmata piiriülesed partnerlused kõige paremini EURESe võrgustikuga ja tulemuslikkuse mõõtmise süsteemiga, parandaksid märkimisväärselt jälgimise ja andmevahetuse kvaliteeti.

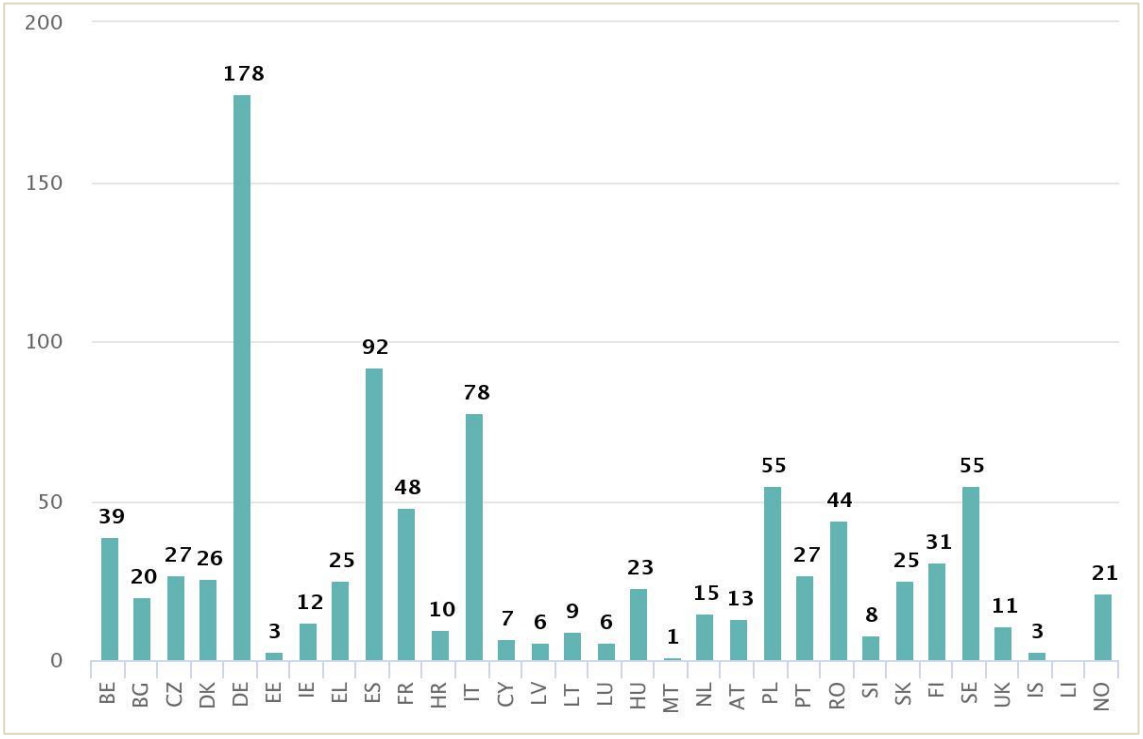
LISA. ASJAKOHASED JOONISED

Joonis 1. EURESe nõustajate arv 100 000 tööealise (20–64aastase) elaniku kohta 2017. aastal

Allikas: EURESe portaal – 2017. aasta ühtse turu tulemustabel.

Joonis 2. EURESe nõustajate ja sarnaste töötajate arv ELi tasandil 2017. aastal

Allikas: Euroopa Koordinatsiooniamet – 2017. aasta ühtse turu tulemustabel.

Tabel 1. EURESe portaalis registreerunud tööotsijad

Elukohaks olev EURESe riik	*EURESe portaalis registreerunud tööotsijad (2018. aasta esimene pool)*
AT	2 937*
BE	6 628
BG	8 028
CY	1 372*
CZ	3 958*
DE	12 453
DK	1 491*
EE	1 549*
EL	1 342
ES	60 846
FI	5 257
FR	17 510
HR	14 858
HU	6 776
IE	2 043*
IS	401*
IT	71 476
LI	4*
LT	2 688*
LU	703*
LV	1 649*
MT	685*
NL	4 750
NO	2 113*
PL	14 663
PT	17 250
RO	17 159
SE	3 959*
SI	4 156*
SK	1 279*
UK	8 532

*Allikas: EURESe tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi aruanne 2018. aasta esimesest poolest ning EURESe portaal (kui näitajale järgneb *).*

Joonis 3. Peamised saatjariigid (kes on saatnud välja üle 50 000 kodaniku) ja muutused võrreldes 2014. aastaga

Elukohariik	*Kodanike väljavool (peamised saatjariigid)*
RO	157 (+11 %)
PL	123 (–16 %)
UK	105 (–9 %)
DE	79 (–6 %)
IT	75 (+14 %)
ES	69 (+19 %)

Allikas: 2017. aasta aruanne ELi-sisese tööjõu liikuvuse kohta.

Joonis 4. ELi-sisene liikuvus liikuvuse eri liikide lõikes, EL 28 kodanikud EL 28s, 2016

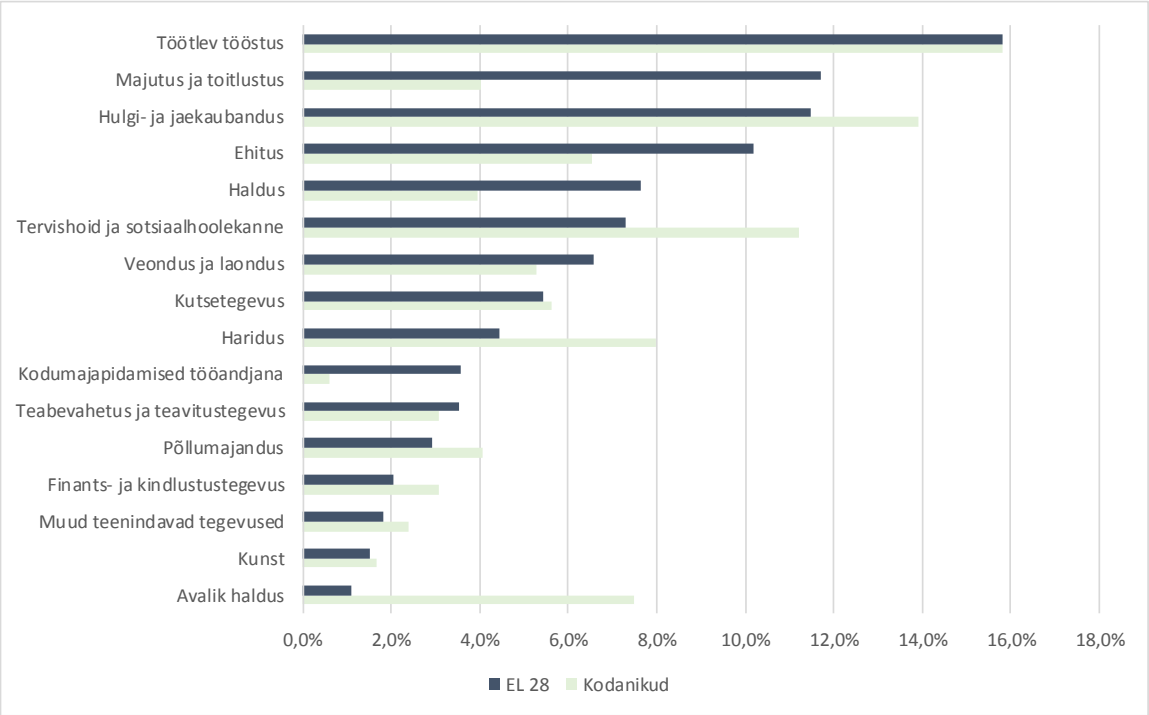
Liikuvuse liik	*Hulk*
EL 28s elavad **tööealised** (20–64aastased) **pikaajaliselt EL 28s liikuvad isikud** (Eurostati demograafilised näitajad)	11,8 miljonit
(protsendina EL 28 kogu tööealisest elanikkonnast[39])	*3,9 %*
EL 28s elavad tööealised EL 28s liikuvad isikud** (ELi tööjõu-uuringu näitajad)	11 miljonit
... kellest **aktiivsed EL 28s liikuvad isikud** (töösuhtes või tööd otsivad isikud)	9,1 miljonit
(protsendina EL 28 kogu tööjõust)	*4 %*
Piiriülesed töötajad (20–64aastased)	1,4 miljonit
(protsendina EL 28 kogu tööjõust)	*0,6 %*
Lähetuste arv[40] (palgatöötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad) (porditavate dokumentide A1 arv)	2,3 miljonit
Aasta jooksul tagasi pöördunud isikud (20–64aastased) (2015)	614 453
(protsendina oma päritoluriigist 2014. aastal lahkunud EL 28 kodanikest)	*55 %*

Allikas: 2017. aasta aruanne ELi-sisese tööjõu liikuvuse kohta.

[39] 2016. aastal oli EL 28 tööealise elanikkonna suurus 305 883 690.

[40] Näitaja kajastab EL 28 liikmesriikide poolt määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel välja antud porditavate dokumentide A1 koguarvu. Porditav dokument A1 antakse välja isikule, kes on kindlustatud mõnes teises liikmesriigis kui riik, kus asjaomane isik (ajutiselt) töötab. Porditavate dokumentide A1 arv ei pruugi olla võrdne tööle suunatud isikute arvuga. 2016. aastal oli porditavate dokumentide A1 koguarv ligikaudu kaks miljonit, millest 1,6 miljonit oli välja antud vastavalt määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklile 12 (tööandja heaks töötavate ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate isikute lähetamise kohta), 620 185 vastavalt kõnealuse määruse artiklile 13 (kahes või enamas liikmesriigis tegutsevate isikute kohta) ja 44 538 muudes kategooriates. Pange tähele, et mõiste „lähetamine“ on määratletud määruses (EÜ) nr 883/2004 ja määruses 96/71/EÜ (töötajate lähetamise direktiiv) erinevalt.

Joonis 5. Hiljuti EL 28s liikunud isikute ja kodanike tööhõive sektorite lõikes, EL 28 koondtasandil, 2016

Allikas: 2017. aasta aruanne ELi-sisese tööjõu liikuvuse kohta, 2016. aasta ELi tööjõu-uuringu Milieu arvutus.

Joonis 6. Vabu töökohti käsitleva teabe vahetamise seis liikmesriikides (juuni 2018)

Vahetamine toimub	Vahetamine toimub	Vahetamine kavandatud	Teave puudub
• Belgia Actiris • Belgia VDAB • Bulgaaria • Küpros • Tšehhi Vabariik • Taani • Eesti • Prantsusmaa • Saksamaa • Kreeka • Luksemburg • Poola • Sloveenia • Ühendkuningriik • Ungari • Itaalia	• Iirimaa • Horvaatia • Madalmaad • Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa) • Slovakkia • Austria • Šveits • Soome • Malta • Hispaania Rootsi • Portugal • Island	• Norra • Leedu	• Belgia Forem • Läti

Joonis 7. CVde vahetamise seis liikmesriikides (juuni 2018)

Vahetamine toimub	Vahetamine kavandatud	Teave puudub
• Tšehhi Vabariik • Taani	• Rumeenia • Kreeka • Küpros • Iirimaa • Malta • Leedu • Luksemburg • Šveits • Bulgaaria • Saksamaa • Eesti • Leedu • Norra • Sloveenia • Belgia Actiris • Belgia VDAB • Hispaania • Ungari • Slovakkia	• Poola • Austria • Belgia Forem • Horvaatia • Soome • Prantsusmaa • Island • Itaalia • Läti • Rootsi • Madalmaad • Ühendkuningriik • Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa)